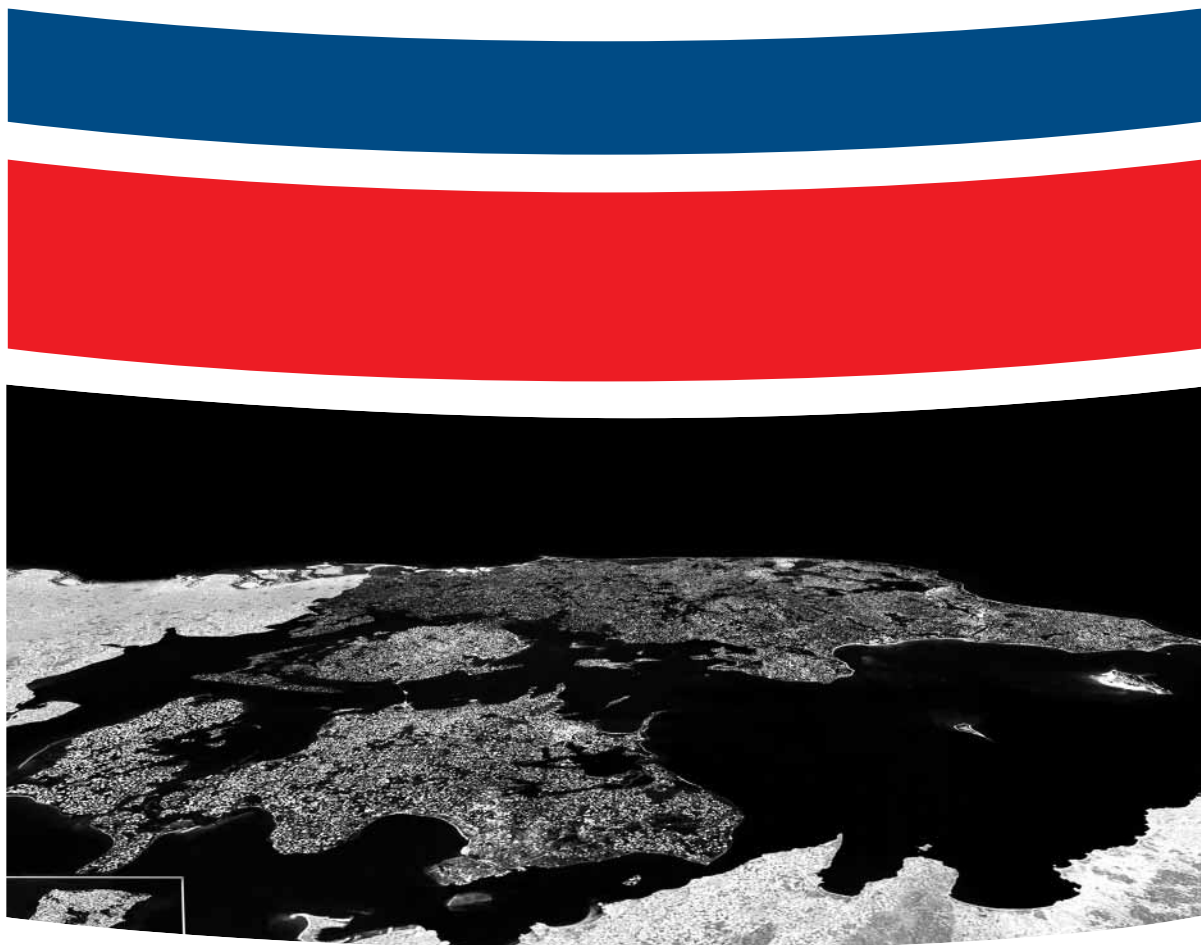

KOMMUNALREFORMEN

– KORT FORTALT

Udgivet af:

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

1. økonomiske kontor

Slotsholmsgade 10-12

1216 København K.

Telefon: 72 26 90 00

Telefax: 72 26 90 01

E-post: im@im.dk

Hjemmeside: www.im.dk

Design: 1508 A/S

Foto: Manipulation.as

Tryk: Salogruppen A/S

Oplag: 10.000 stk.

Pris: gratis

ISBN-nr (publikationen – dansk version): 87-7601-149-6

ISBN-nr (elektronisk – dansk version): 87-7601-151-8

Publikationen kan bestilles hos:

NBC Ekspedition

Telefon: 56 36 40 48

Telefax: 56 36 40 39

E-mail: ekspedition@nbcas.dk

Telefontid: mandag-torsdag 9.30-16.00, fredag 9.30-15.00

Publikationen er tilgængelig på internettet på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside (www.im.dk).

Indhold

Forord	4
Kapitel 1 Kommunalreformen bliver til.....	5
Kapitel 2 Et nyt danmarkskort	12
Kapitel 3 Hvem laver hvad i den offentlige sektor?	21
Kapitel 4 Den offentlige økonomi efter kommunalreformen	33
Kapitel 5 Det lokale demokrati.....	38
Bilag 1 Sektorvis opgavefordeling	42
Bilag 2 Lovpakken.....	47
Bilag 3 Oversigt over de fem regioner og 98 nye kommuner	51

Forord

Et nyt Danmark tager form. Et Danmark hvor 98 stærkere kommuner og fem nye regioner kan levere en bedre service til borgerne. Og hvor den offentlige sektor mere end nogensinde er indrettet efter borgernes behov.

Kort sagt er målet med kommunalreformen at skabe et nyt Danmark, hvor en stærk og fremtidssikret offentlig sektor løser opgaverne med høj kvalitet og så tæt på borgerne som muligt. Borgerne i Danmark skal opleve en endnu bedre og mere sammenhængende offentlig service.

Det er et ambitiøst mål. Men det er også en ambitiøs reform. En reform som er blevet til efter et grundigt forarbejde. En reform hvis gennemførelse kræver en stor indsats af både politikere og ansatte i kommuner, regioner og staten.

Jeg glæder mig meget til at se reformen blive til virkelighed. For kommunalreformen er vor generations største samlede reform af den offentlige sektor. Vi får et nyt landkort med 98 kommuner og fem regioner. De større og mere bæredygtige kommuner får ansvaret for løsningen af de fleste velfærdsopgaver – og bliver borgernes hovedindgang til den offentlige sektor. Og de nye stærke regioner skaber et godt grundlag for at nå målet om et sundhedsvæsen i verdensklasse.

Denne publikation giver læseren et overblik over kommunalreformen. Det er nyttigt. For reformen berører os alle. Når vi deltager i det lokale demokrati. Og når vi har brug for det offentliges hjælp eller service – hvad enten der er tale om sundhedspleje, skatteligning eller en miljøgodkendelse.

God læselyst!

Lars Løkke Rasmussen
December 2005

Kapitel 1

Kommunalreformen bliver til

Sidste gang Danmark gennemførte en kommunalreform var i 1970. I årene herefter blev den offentlige sektor gradvist mere decentraliseret. Med nedsættelsen af Strukturkommissionen i oktober 2002 gik startskuddet til en ny kommunalreform – en reform som består af tre hovedelementer: Et nyt kommunalt danmarkskort, en ny opgavefordeling og en finansierings- og udligningsreform.

Kommunalreformen i 1970 og årene derefter

Grundpillerne til det danske kommunestyre (indtil 2007), blev lagt med kommunalreformen i 1970. Før 1970 var Danmark inddelt i 86 købstadskommuner og ca. 1.300 sognekommuner, som lå i 25 amtsråds kredse (se *boks 1.1*).

Boks 1.1 Kommunalreformen i 1970: Hvorfor?

Inddelingen i ca. 1.300 sognekommuner og 86 købstadskommuner var et levn fra den tid, hvor der var en skarpere grænse mellem land og by. En af de væsentlige grunde til reformen i 1970 var da også, at købstædernes bebyggelse mange steder havde bredt sig over grænserne til de tilstødende kommuner.

En anden udløsende faktor for reformen var, at hovedparten af sognekommunerne var for små til at løse opgaverne for de lokale borgere og derfor måtte samarbejde med andre kommuner. Det gjaldt f.eks. på skoleområdet. I mange af de mindre sognekommuner var der ingen ansatte til at varetage selve administrationen. Arbejdet blev her udført af de folkevalgte. Den situation begrænsede det kommunale selvstyre og betød, at staten betalte og bestemte mere og mere.

Med kommunalreformen i 1970 blev antallet af amter reduceret til 14 og kommuner til 275. Dermed var grunden lagt til, at der kunne ske en omlægning af opgave- og byrdefordelingen fra staten til amter og kommuner.

Det skete i første omgang især på social- og sundhedsområdet, hvor kommuner og amter fik større indflydelse og flere opgaver. Opgaveflytningerne fortsatte i årene efter 1970. F.eks. fik amterne i 1973 ansvaret for de kommunale gymnasier, mens de statslige gymnasier og studenterkurser blev overført til amterne i 1986. Som endnu et eksempel kan nævnes, at kommunerne i 1999 overtog ansvaret for integrationsindsatsen fra staten. I perioden efter 1970 skete der således en glidende decentralisering af den offentlige sektor.

Den løbende udlægning af opgaver til amter og kommuner skal ses i sammenhæng med en samtidig omlægning af de økonomiske forbindelser mellem staten, amter og kommuner. Tidligere finansierede staten i høj grad de kommunale og amtskommunale udgifter gennem refusioner. Efter kommunalreformen i 1970 blev en stor del af refusionsordningerne erstattet af generelle statstilskud – de såkaldte bloktilskud. Samtidig blev de økonomiske udligningsordninger mellem rige og fattige kommuner udbygget.

Disse omlægninger betyder større sammenhæng mellem kommunernes og amternes beslutningskompetencer og deres økonomiske ansvar, fordi de selv råder over den penge-kasse, der skal finansiere de tilbud, som kommunalbestyrelse eller amtsråd beslutter.

I tiden efter 1970 er der løbende gjort overvejelser og tiltag for at tilpasse den offentlige sektors struktur til nye behov og problemstillinger, som opstod i kølvandet på velfærdssamfundets udvikling og den øgede decentralisering. Ligeledes har kommuner flere steder i landet arbejdet med mulighederne for kommunesammenlægninger. Blandt andet på Bornholm, Langeland og Ærø, hvor man efter folkeafstemninger har truffet beslutninger om at danne én kommune på hver ø (Bornholm fra 1. januar 2003, Ærø fra 1. januar 2006, Langeland fra 1. januar 2007).

Kommunalreformen tager form

På baggrund af den tiltagende debat om den offentlige sektors indretning nedsatte regeringen i oktober 2002 en strukturkommission. Strukturkommissionen bestod af repræsentanter for den kommunale verden, ministerier og personer med særlig ekspertise på området. Strukturkommissionen fik til opgave, at vurdere *"fordele og ulemper ved alternative modeller for indretningen af den offentlige sektor og på denne baggrund komme med anbefalinger til ændringer, som er holdbare over en længere årrække"* (Strukturkommissionens kommissorium).

Strukturkommissionen konkluderede i januar 2004, at der var behov for en reform af den offentlige sektors struktur, jf. *boks 1.2*. Den konklusion blev dels begrundet med, at amter og kommuner ikke var store nok til at varetage deres opgaver. Dels var begrundelsen, at opgavefordelingen i den offentlige sektor på flere områder var uhensigtsmæssig.

Strukturkommissionen opstillede seks modeller for indretningen af den offentlige sektor, beskrev fordele og ulemper ved de seks modeller, men anbefalede ikke en bestemt model.

Boks 1.2 Strukturkommissionens overvejelser og anbefalinger

"Samlet set er det kommissionens vurdering, at der er behov for en reform af den offentlige sektors struktur.

Svaghederne i den nuværende struktur knytter sig dels til størrelsen af kommuner og amter, dels til opgavefordelingen mellem stat, amter og kommuner.

- En stor del af de nuværende forvaltningsenheder er uhensigtsmæssigt små i forhold til den opgaveløsning, som lovgiverne i dag kræver.
- Det er på en række områder svært at sikre en sammenhængende og koordineret indsats. Problemet bunder i vidt omfang i, at ansvaret for nogle opgaver er delt mellem flere forskellige decentrale forvaltningsled. Det giver risiko for "gråzoner".
- På enkelte områder kan identificeres problemer som følge af parallelle funktioner/opgaver fordelt på flere forvaltningsled. Mellem forvaltningsleddene kan det vanskeliggøre en koordinering og prioritering i opgavevaretagelsen, ligesom det kan vanskeliggøre effektiviseringer og kvalitet i opgavevaretagelsen.

Kommissionen anbefaler, at der gennemføres en samlet reform af den offentlige sektor, som omfatter såvel inddelingsændringer som opgaveflytninger mellem stat, amter og kommuner."

(Uddrag af Strukturkommissionens betænkning)

Efter offentliggørelsen sendte regeringen Strukturkommissionens betænkning i høring, hvor alle, som havde lyst, kunne give sin mening til kende. Den mulighed benyttede knap 500 organisationer, amter, kommuner, foreninger og enkeltpersoner sig af.

Med afsæt i Strukturkommissionens analyser og høringen af betænkningen fremlagde regeringen (Venstre og Det Konservative Folkeparti) i april 2004 sit udspil til en reform af den offentlige sektors struktur: "Det nye Danmark – en enkel offentlig sektor tæt på borgeren". Udspillet dannede efterfølgende grundlag for forhandlinger mellem regeringen og Folketingets øvrige partier. Forhandlingerne resulterede i juni 2004 i en aftale om en reform mellem regeringen og Dansk Folkeparti (herefter strukturaftalen), jf. *boks 1.3*.

Strukturaftalen indeholdt dels kriterier for en ny inddeling af kommuner og regioner, dels en ny fordeling af opgaverne mellem kommuner, regioner og staten. Endelig blev det med aftalen besluttet, at der skulle gennemføres en finansierings- og udligningsreform.

Boks 1.3 Kommunalreformens formål

”Målet med reformen er at fastholde og videreudvikle en demokratisk styret offentlig sektor, hvor der er etableret et solidt fundament for en fortsat udvikling af det danske velfærdssamfund.

Vi skal derfor fremtidssikre den decentrale offentlige sektor, som er et særkende for Danmark, ved at skabe bæredygtige enheder med et klart ansvar for at levere velfærdsydelse af høj kvalitet til danskerne.

Fremtidens større kommuner giver muligheder for en bedre opgaveløsning, hvor flere velfærdsopgaver kan løses i kommunerne. Med flere opgaver placeret lokalt skal demokratiet styrkes, idet flere politiske beslutninger træffes lokalt.”

(Uddrag af Aftale om strukturreform indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti)

På baggrund af strukturaftalen blev der i løbet af efteråret 2004 udarbejdet 50 lovforslag (se *bilag 2*). Lovpakken blev sendt i høring den 1. december 2004. Høringsrunden resulterede i ca. 2.300 høringssvar.

Lovpakken blev fremsat i Folketinget den 24. februar 2005. Under folketingsbehandlingen i foråret 2005 besvarede ministerierne 1.739 udvalgs spørgsmål vedrørende de 50 lovforslag. Ved de endelige afstemninger fik godt halvdelen af lovforslagene ud over regeringspartierne Venstre og Det Konservative Folkeparti samt Dansk Folkeparti tilslutning fra flere af Folketingets øvrige partier.

Lovforslagene omsættes til virkelighed

Fra lovforslagenes vedtagelse frem til kommunalreformens ikrafttrædelse 1. januar 2007 vil der foregå en række forberedelser i staten, amter og kommuner for at gøre den nye geografiske inddeling og opgavefordeling til virkelighed. Opgaverne skal lægges til rette hos de nye myndigheder, bygninger og materiel skal overdrages og ikke mindst skal flere tusinde offentligt ansatte have ny arbejdsgiver. I alt skønnes det, at offentligt ansatte svarende til ca. 170.000 årsværk skifter arbejdsgiver som følge af kommunalreformen. Det er dog kun en lille andel af disse, der fysisk skifter arbejdsplads som følge af kommunalreformen.

For både bygninger, materiel og de offentligt ansatte gælder som udgangspunkt det princip, at de følger opgaven. Det vil sige, at de ansatte, der udelukkende eller helt overvejen- de er beskæftiget med en opgave, som overføres til en ny myndighed, også overføres til den pågældende myndighed. Ligesom de bygninger, maskiner og lignende, som udeluk- kende knytter sig til varetagelsen af en opgave, overføres til den myndighed, som efter 1. januar 2007 skal varetage den pågældende opgave.

Samme principper kan siges at gælde for de offentlige udgifter. Ændringerne i opgavefor- delingen gennemføres ud fra princippet om, at reformen skal være udgiftsneutral og pen- gene følger med opgaverne (se *boks 1.4*). Det indebærer, at opgaverne flyttes med det eksisterende serviceniveau. Det betyder også, at den amtslige sektors udgifter, som i 2006 udgør ca. 100 mia.kr., skal fordeles mellem de myndigheder, som efter reformen overtager amternes opgaver, dvs. mellem kommuner, regioner og staten.

Boks 1.4 Pengene følger med opgaverne

”Aftaleparterne er enige om, at reformen hverken skal indebære højere skatter eller øgede offentlige udgifter. Ændringerne i opgavefordelingen vil blive gennem- ført ud fra princippet om, at reformen er udgiftsneutral og pengene følger med opgaverne. Derved sikres, at de myndigheder, der får ansvaret for nye opgaver kompenseres herfor af de myndigheder, der afgiver opgaverne.”

(Uddrag af Aftale om strukturreform indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti)

Regeringen, KL og Amtsrådsforeningen er blevet enige om en fordeling af amternes udgif- ter, som betyder, at den amtslige sektors driftsudgifter fordeles med ca. 12,5 mia.kr. til sta- ten, ca. 59 mia.kr. til regionerne og ca. 29 mia.kr. til kommunerne.

Sammenlægningsomkostninger og synergigevinster

Det faktum, at kommunalreformen samlet set skal være udgiftsneutral, betyder ikke, at der ikke er omkostninger forbundet med kommunesammenlægningerne og dannelsen af de nye regioner. Men disse omkostninger afhænger i høj grad af, hvordan man i de enkelte kommuner og regioner selv tilrettelægger processerne.

Kommunerne skal selv bære omkostningerne ved sammenlægningerne. Samtidig kan de beholde det, de henter hjem i synergigevinster. Dermed tilskynder kommunalreformen kommunerne til at holde omkostningerne nede og samtidig søge at indhøste så mange sy- nergigevinster som muligt (se *boks 1.5*).

Boks 1.5 Synergigevinster – hvad er det?

Synergigevinster betyder, at der ved en sammenlægning af to enheder kan opnås besparelser. Besparelsen opstår fordi den samme opgave ikke skal løses to steder – f.eks. lønadministration eller kundeservice – eller fordi der er besparelser at hente ved at købe større ind. Det kan – meget forenklet – sammenlignes med situationen, når et kærestepar flytter sammen, og opnår besparelser ved kun at have et avisabonnement, en telefon og fælles forsikringer.

Konkret kan nævnes, at alene reduktionen i antallet af kommunalpolitikere vil medføre lavere udgifter til vederlag til kommunalpolitikere på ca. 365 mio.kr. årligt fra 2007. Alene den besparelse vil kunne finansiere renter og tilbagebetaling over fem år af lån på ca. 1,7 mia.kr. (forudsat rente på 3 pct.).

Det er naturligvis vanskeligt at vurdere, hvor høje engangsudgifterne ved gennemførelsen af kommunalreformen vil være. I forbindelse med lovgivningsprocessen i Folketinget skønnede Indenrigs- og Sundhedsministeriet omkostningerne for kommunerne til knap 1,2 mia.kr. – fordelt på ca. 750 mio.kr. til IT-tilpasninger, ca. 175 mio.kr. til flytteomkostninger, ca. 75 mio.kr. til omstilling af medarbejdere og ca. 175 mio.kr. til vederlag til sammenlægningsudvalg i 2006. Skønnet er blandt andet baseret på erfaringerne fra kommunesammenlægningen på Bornholm.

Da engangsudgifterne typisk vil falde før det er muligt at indhøste synergigevinsterne, er der i 2006-2007 afsat lånerammer på henholdsvis 1 mia.kr. og 500 mio.kr. til visse engangsudgifter i kommuner og amter/regioner i forbindelse med kommunalreformen. Lånerammen skal ses i sammenhæng med de omstillingsmidler, som kommunerne og amterne allerede råder over, som i nødvendigt omfang forudsættes prioriteret til gennemførelsen af kommunalreformen.

Sammenlægningsudvalg og forberedelsesudvalg i 2006

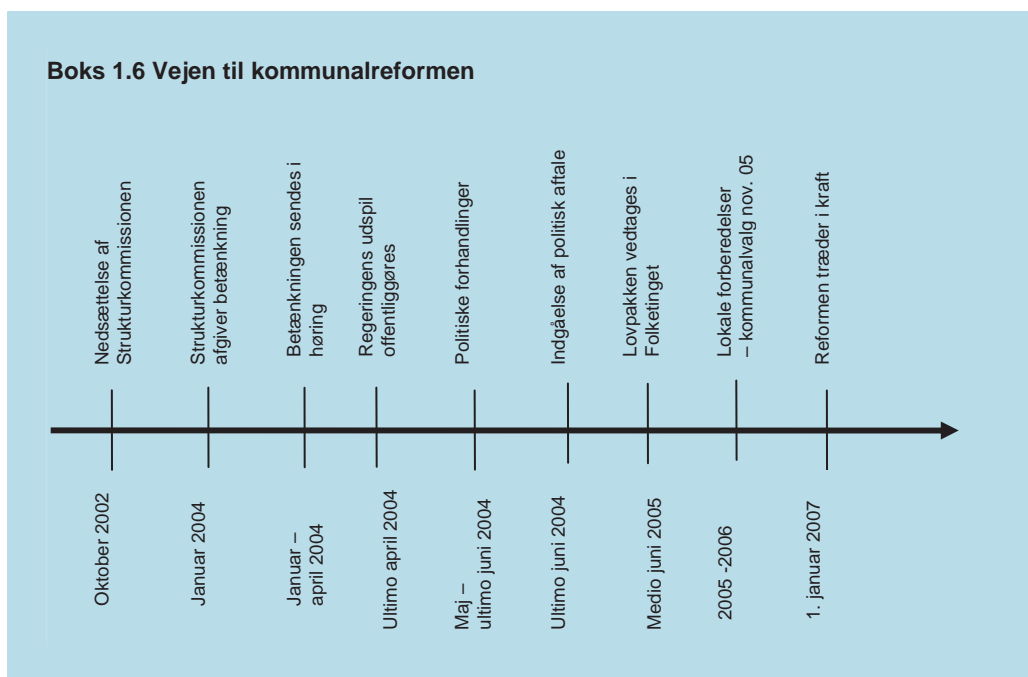
For at sikre en god forberedelse af kommunesammenlægningerne skal de kommunalbestyrelser, som vælges i de sammenlagte kommuner ved kommunalvalget den 15. november 2005, fungere som sammenlægningsudvalg i 2006. Det er sammenlægningsudvalgenes opgave at forberede kommunesammenlægningen – det vil sige træffe beslutninger om den sammenlagte kommunes forvaltning, serviceniveau mv. Kommunerne har allerede forud for kommunalvalget i november 2005 gjort et stort stykke arbejde med at forberede sammenlægningen, men de endelige beslutninger træffes af de sammenlægningsudvalg, som vælges i november 2005.

For samtidig at sikre den fortsatte drift i de kommuner, som skal indgå i sammenlægningen, forlænges funktionsperioden for den siddende kommunalbestyrelse i disse kommuner med ét år indtil udgangen af 2006. De siddende kommunalbestyrelses økonomiske dispositioner over en vis størrelse vil skulle godkendes af sammenlægningsudvalgene.

De nyvalgte kommunalbestyrelser i de kommuner, der ikke indgår i en kommunesammenlægning, fungerer som kommunalbestyrelser i disse kommuner fra 1. januar 2006.

Samme principper gør sig gældende for de nye regioner. Her fungerer de nyvalgte regionsråd som forberedelsesudvalg i 2006 og har til opgave at forberede etableringen af de nye regioner. For at sikre en fortsat drift i amterne forlænges de siddende amtsråds funktionsperiode med ét år til udgangen af 2006. Ligesom det er tilfældet i kommunerne, vil de siddende amtsråds økonomiske dispositioner over en vis størrelse skulle godkendes af forberedelsesudvalgene eller af staten.

Vejen fra tankerne om en kommunalreform til dens virkeliggørelse vises i *boks 1.6*.

Kapitel 2

Et nyt danmarkskort

Med kommunalreformen er der tegnet et nyt danmarkskort. Der dannes 98 kommuner, som afløser de hidtidige 271. Amterne nedlægges og der oprettes fem regioner. Hovedlinjerne for regionernes geografiske og opgavemæssige afgrænsning samt hovedsæder blev fastsat i strukturaftalen. Strukturaftalen fastsatte endvidere kravene til de nye kommuners størrelse. Det var herefter op til kommunerne at finde sammen i større, bæredygtige enheder.

Kravene til de nye kommuners størrelse

Partierne bag strukturaftalen anbefalede 30.000 indbyggere som sigtepunkt for dannelsen af nye kommuner.

Som egentligt krav til de nye kommuner blev fastsat en minimumsstørrelse på 20.000 indbyggere. Kommuner med under 20.000 indbyggere skulle derfor finde sammen i nye, større kommuner med i alt mindst 20.000 indbyggere. Alternativt kunne de indgå i et (frivilligt) forpligtende samarbejde med nabokommuner (den såkaldte kattelem). Et sådant samarbejde skulle have et befolkningsunderlag på mindst 30.000 indbyggere.

Ved tegningen af det nye danmarkskort skulle der tages særligt hensyn til ø-kommuner, som – hvis de ønskede det – fik krav på at indgå i et forpligtende samarbejde med en fastlandskommune, så de levede op til de nye krav om størrelse.

En frivillig og lokalt forankret proces

I sommeren 2004 blev alle landets kommuner bedt om inden den 1. januar 2005 at oplyse, hvordan de ville sikre, at kommunen i fremtiden levede op til kravene om bæredygtighed (størrelse).

I efteråret 2004 var der derfor konkrete forhandlinger om kommunesammenlægninger i hele landet. Nogle kommuner var store nok til at fortsætte selvstændigt. Alligevel var der flere af disse kommuner, der valgte at lægge sig sammen med en eller flere nabokommuner.

Andre kommuner var for små og skulle derfor lægge sig sammen med, eller samarbejde med en eller flere nabokommuner.

I januar 2005 havde alle landets kommuner indsendt deres tilbagemelding til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Kun fire af landets 271 kommuner levede ikke op til de krav, strukturaftalen stillede. Det drejede sig om Farum, Værløse, Holmsland og Hvorslev kommuner.

Aftalen om det kommunale landkort

På baggrund af kommunernes tilbagemeldinger optog indenrigs- og sundhedsministeren i slutningen af februar 2005 forhandlinger om det nye danmarkskort med forligspartierne (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti) samt Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre.

Forhandlingerne mundede den 3. marts 2005 ud i en bred politisk aftale om det nye landkort. Partierne godkendte de allerfleste af de indmeldte ønsker til nye kommunedannelser. Dog skulle der i 12 af de "gamle" kommuner – på baggrund af stærke borgerønsker herom – være lokale afstemninger (primært sogneafstemninger) om tilhørsforholdet, før den kommunedannelse, som kommunen indgik i, kunne godkendes.

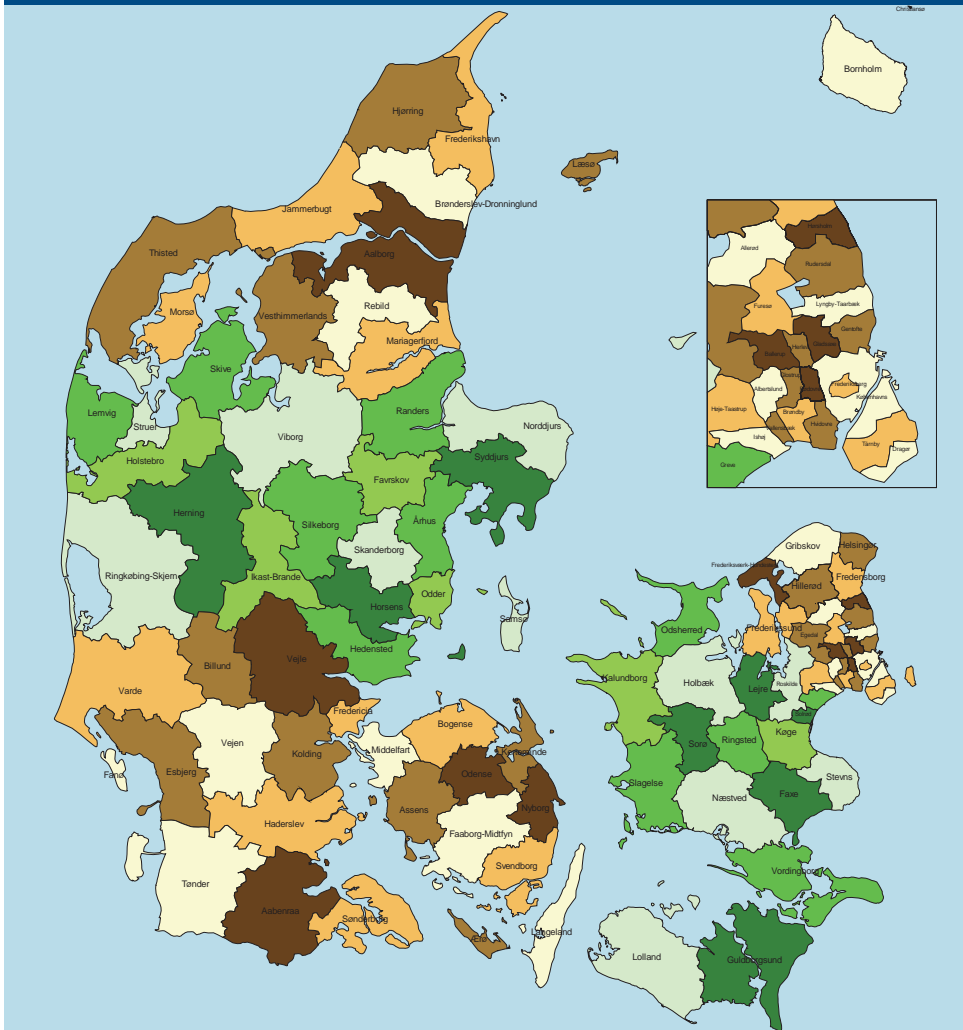
Endvidere blev det aftalt, at indenrigs- og sundhedsministeren skulle optage drøftelser med tre af de kommuner, som ikke levede op til kravene om størrelse, nemlig Farum, Værløse og Holmsland kommuner. Formålet med drøftelserne var at fastsætte de nærmere vilkår, der skulle gælde for de sammenlægninger, som de tre kommuner skulle indgå i.

Endelig bad partierne tidligere indenrigsminister Thorkild Simonsen om at tage til Hvorslev/Langå, Aalestrup, Christiansfeld, Ikast/Brandø/Nr.-Snede, Nørager, Fredensborg-Humblebæk og Give kommuner samt Lolland som opmand. Opmandens opgave var at undersøge de omstændigheder, der lå til grund for kommunernes tilbagemeldinger, herunder om den valgte løsning havde lokal opbakning. Opmandens undersøgelser resulterede i lokale afstemninger i yderligere 12 "gamle" kommuner.

Sideløbende med processen med lokale afstemninger og opmandens besøg i kommunerne vedtog Folketinget i løbet af juni 2005 landkortets lovgrundlag som en del af kommunalreformens lovpakke (se *bilag 1*). I samme tidsrum indsendte de nye kommuner forslag til nye kommunenavne og antal kommunalbestyrelsesmedlemmer i de nye kommuner (se *bilag 3* for kommunerne efter reformen).

Den 23. juni 2005 – knap et år efter strukturaftalen blev indgået – lå det nye danmarkskort med 98 kommuner færdigt (se *figur 2.1* og *boks 2.1*).

Figur 2.1 Det nye danmarkskort

Note: Grænsejusteringer, som følge af lokale folkeafstemninger, er indikeret på kortet. For den præcise grænsejustering, se bekendtgørelse 656 af 29. juni 2005 om revision af den kommunale og regionale inddeling og om forpligtende kommunale samarbejder. Indbyggertal opgjort pr. 1. januar 2005. Se bilag 3 for indbyggertal i kommunerne.

Boks 2.1 Det nye danmarkskort

De politiske forhandlinger om inddelingen betød:

- At langt hovedparten af de lokale forslag til kommunedannelser blev godkendt uden betingelser
- At der i 24 "gamle" kommuner skulle være afstemninger forud for godkendelse
- At opmanden i otte kommuner/områder skulle levere et supplerende beslutningsgrundlag før godkendelse
- At indenrigs- og sundhedsministeren optog drøftelser med tre "gamle" kommuner om de nærmere vilkår for sammenlægning

Det nye danmarkskort med 98 kommuner blev herefter dannet af:

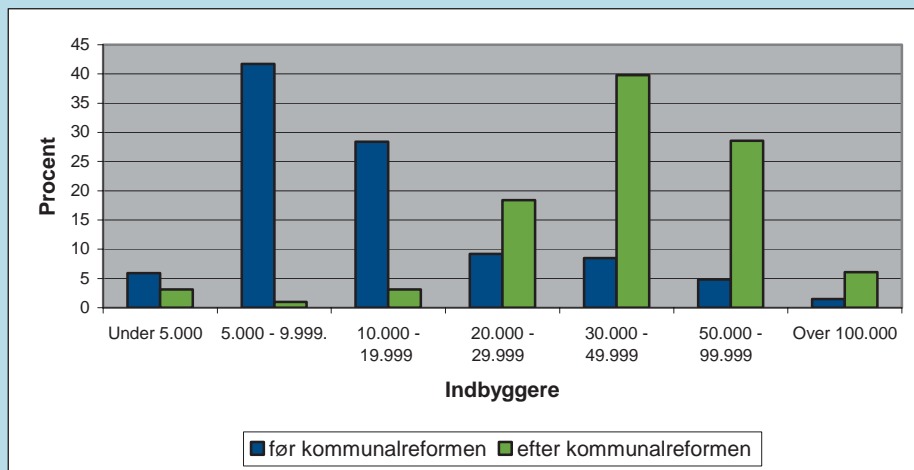
- 65 sammenlagte kommuner
- 33 uændrede kommuner. Heraf har syv kommuner under 20.000 indbyggere og indgår derfor alle i forpligtende samarbejder. Fem af de syv kommuner er ø-kommuner
- 11 hidtidige kommuner deles som resultat af lokale afstemninger

Kommunerne før og efter kommunalreformen

Kommunerne efter kommunalreformen er væsentligt større end kommunerne før reformen. Hvor der før kommunalreformen var 206 kommuner (ud af 271) med under 20.000 indbyggere, er det efter kommunalreformen kun syv kommuner (ud af 98), der har under 20.000 indbyggere. Den gennemsnitlige kommunestørrelse stiger fra knap 20.000 indbyggere før reformen til ca. 55.000 indbyggere efter kommunalreformen.

Figur 2.2 viser andelen af kommuner fordelt på indbyggertal før og efter kommunalreformen

Figur 2.2 Andel af kommuner fordelt på indbyggertal

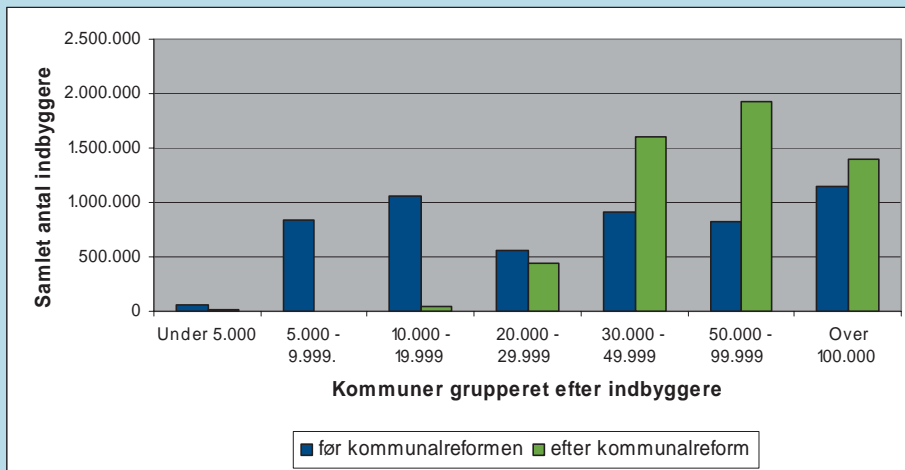

Kilde: Danmark Statistik, indbyggertal opgjort pr. 1. januar 2005.

Som det fremgår af figur 2.2, er den største andel kommuner før kommunalreformen i gruppen 5.000-9.999 indbyggere (42 pct.), efterfulgt af gruppen med 10.000-19.999 indbyggere (28 pct.). Efter kommunalreformen ændrer dette billede sig, således at man finder flest kommuner i gruppen 30.000-49.999 indbyggere (40 pct.), efterfulgt af gruppen 50.000-99.999 (29 pct.).

Frem til 2007 bor godt en tredjedel af befolkningen (1,9 mio.) i kommuner med under 20.000 indbyggere. Efter kommunalreformen vil det kun være knap 1 pct. (ca. 55.000) af befolkningen, som bor i kommuner med under 20.000 indbyggere. *Figur 2.3* viser det samlede antal indbyggere i kommunegrupperne.

Figur 2.3 Samlet antal indbyggere i de enkelte kommune-grupper

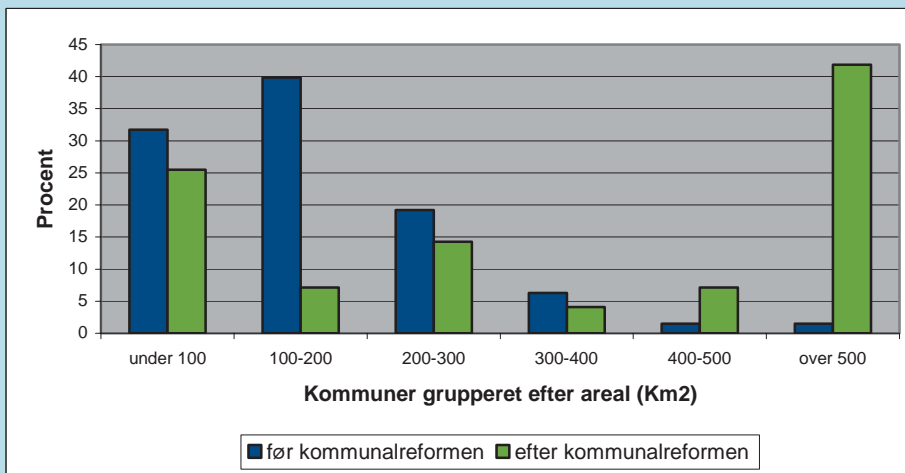

Kilde: Danmark Statistik, indbyggertal opgjort pr. 1. januar 2005.

Figur 2.3 viser således, at ca. 3,3 mio. borgere efter kommunalreformen vil bo i kommuner med over 50.000 indbyggere og ca. 4,9 mio. i kommuner med over 30.000 indbyggere.

Arealmæssigt betyder kommunalreformen, at kommunernes gennemsnitsstørrelse går fra at være 159 km² (svarende til den "gamle" Holbæk Kommune) før kommunalreformen til at være i gennemsnit 440 km² (svarende til den nye Svendborg Kommune) efter reformen. Figur 2.4 viser kommunernes areal før og efter reformen.

Figur 2.4 Kommunernes areal før og efter kommunalreformen

Kilde: De kommunale nøgletal 2004. Der er ikke taget højde for grænsejusteringer.

Som det fremgår af figuren, er 71 pct. af kommunerne før kommunalreformen under 200 km². Efter reformen er denne gruppe mere end halveret til 32 pct.. Den mindste kommune arealmæssigt er både før og efter reformen Frederiksberg Kommune med knap 9 km². Den største kommune før reformen er Bornholm med 588 km². Efter kommunalreformen er den største kommune Ringkøbing-Skjern Kommune med 1.489 km².

Kommunestørrelser i Europa

En sammenligning af kommunernes indbyggertal i udvalgte europæiske lande viser, at der er væsentlige forskelle, jf. *tabel 2.1*. Danmark har således sammen med Sverige ingen kommuner under 1.000 indbyggere. I modsætning hertil er der under 1.000 indbyggere i over halvdelen af de spanske kommuner og i mere end tre fjerdedele af de franske kommuner.

Tabel 2.1 Indbyggertal i kommuner i udvalgte europæiske lande								
	Under 1.000	1.000-5.000	5.001-10.000	10.001-50.000	50.001-100.000	Over 100.000		
	Procent						Samlet antal	Gns. størrelse
Danmark 2005	0	5,9	41,7	46,1	4,8	1,5	271	19.900
Danmark 2007 ¹	0	3,1	1	61,2	28,6	6,1	98	55.200
Finland	5,1	46,3	25	20,4	1,8	1,4	432	12.100
Frankrig	76	19	2,7	2,1	0,2	0,1	36.565	1.600
Holland	0,2	2,1	12,6	71,3	8,4	5,6	467	34.900
Italien	24,2	47,1	14,6	12,4	1,2	0,0	8.101	7.200
Norge	5,3	50,3	21	20,6	1,6	1,2	433	10.500
Spanien	60,7	24,3	6,6	6,8	0,9	0,7	8.109	5.300
Sverige	0	4,5	21	59,7	10,7	4,1	290	31.100

Anm.:¹) Fsva kommuner med 1-5.000 indbyggere og 5-10.000 indbyggere er der tale om ø-kommuner og kommuner, der indgår i forpligtende samarbejder

Kilde: Danmark: Danmarks Statistik. Indbyggertal pr. 1. januar 2005; Finland: Statistics Finland. Data fra 2004, Frankrig: Ministère de L'intérieur, DGCL, "Les collectivités locales en chiffres 2004". Data fra 1999, Holland: Statistics Netherlands. Data fra 2005, Italien: Istat. Data fra 2004, Norge: Statistisk Sentralbyrå. Data fra 2005, Spanien: Instituto Nacional de Estadística. Data fra 2004, Sverige: Statistiska Centralbyrån. Data fra 2005.

I størstedelen af landene er der under 10.000 indbyggere i mere end 50 pct. af kommunerne. I Sverige er andelen af kommuner med under 10.000 indbyggere noget lavere (ca. 25 pct.) og i Holland er der under 10.000 indbyggere i ca. 15 pct. af kommunerne. Efter 2007 skiller Danmark sig ud fra de øvrige lande idet kun ca. 4 pct. af kommunerne har under 10.000 indbyggere.

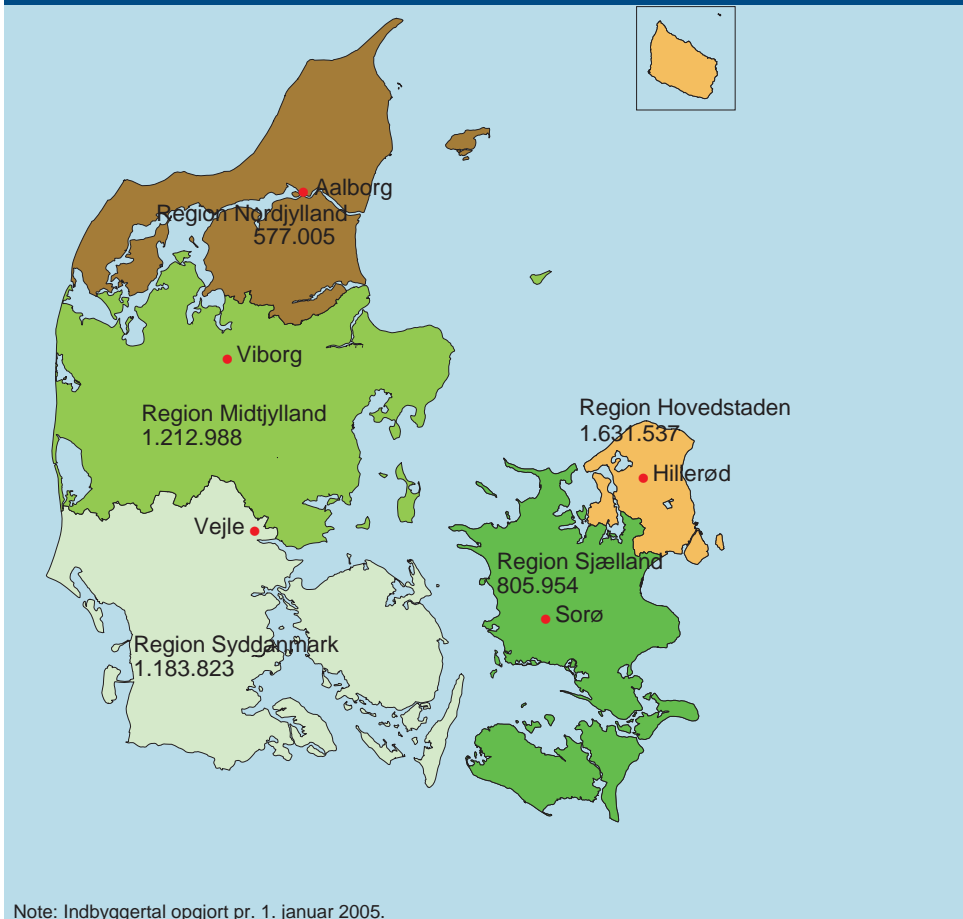
I de fleste af de udvalgte lande udgør de helt store kommuner med over 100.000 indbyggere mellem 1-2 pct. af kommunerne. Undtagelserne herfra er Sverige, hvor ca. 4 pct. af kommunerne har over 100.000 indbyggere og Holland, hvor ca. 5 pct. af kommunerne har over 100.000 indbyggere. I Danmark er der over 100.000 indbyggere i ca. 1,5 pct. af kommunerne i 2005. Denne andel vil i forbindelse med kommunalreformen stige, så godt 6 pct. af de danske kommuner efter 2007 vil have over 100.000 indbyggere.

Fem regioner

Med kommunalreformen nedlægges amterne. Endvidere nedlægges Hovedstadens Sygehusfællesskab (HS) og Hovedstadens Udviklingsråd (HUR). Der oprettes fem regioner, som får mellem ca. 0,6 mio. og 1,6 mio. indbyggere. Regionerne er således væsentlig større end amterne, som har mellem knap 225.000 (Ribe Amt) og knap 660.000 indbyggere (Århus Amt).

Også arealmæssigt er regionerne markant større end amterne. Hvor amternes størrelse ligger mellem 528 km² (Københavns Amt) og knap 6.200 km² (Nordjyllands Amt), vil regionerne få en størrelse på mellem 2.560 km² (Region Hovedstaden) og 13.190 km² (Region Midtjylland). *Figur 2.5* viser regionernes afgrænsning og hovedsæder.

Figur 2.5 De fem nye regioner

Hovedparten af amterne indgår udelte i regionerne. Undtagelserne er Viborg og Vejle amter. Endvidere indgår en del af Mariager Kommune fra Århus Amt fremover i Region Nordjylland (se bilag 3). Hertil kommer enkelte grænsejusteringer af regionsgrænserne, som følge af lokale afstemninger.

Kapitel 3

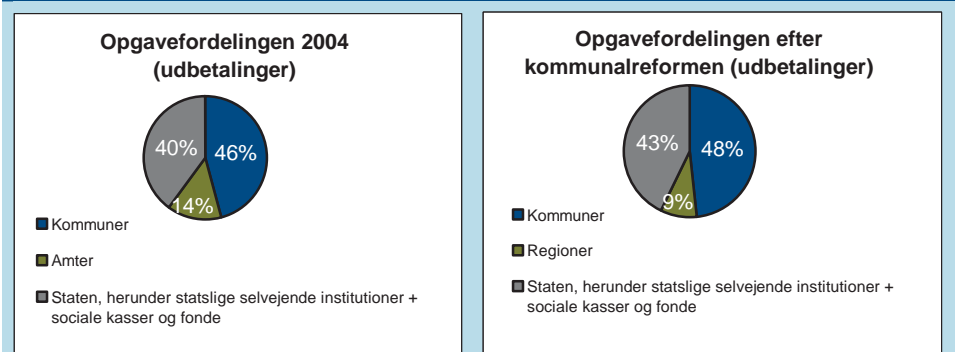
Hvem laver hvad i den offentlige sektor?

Kommunalreformen tegner en ny offentlig sektor, hvor staten fastlægger de overordnede rammer. Kommunerne varetager de fleste af de direkte borgerrettede opgaver. Fem nye regioner får ansvaret for sundhedsvæsenet, udarbejdelsen af regionale udviklingsplaner og ansvaret for at løse visse driftsopgaver for kommunerne.

En ny opgavefordeling i den offentlige sektor

Kommunalreformen medfører en omfattende omflytning af opgaverne i den offentlige sektor. Amtenes opgaver fordeles mellem regionerne, kommunerne og staten. Endvidere flyttes enkelte opgaver mellem staten og kommunerne. Nedenstående figur 3.1 viser opgavefordelingen (udgiftsfordelingen) mellem stat, amter/regioner og kommuner før og efter kommunalreformen.

Figur 3.1 Opgavefordelingen mellem stat, amter/regioner og kommunerne før og efter kommunalreformen

Anm.: Opgavefordelingen efter kommunalreformen er i en vis udstrækning baseret på skøn, herunder skøn over omfanget af regional opgavevaretagelse på social- og specialundervisningsområdet.

Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Figuren viser, at kommunernes andel af de offentlige opgaver (målt på udgifter) samlet set forventes at stige efter kommunalreformen. Den regionale opgaveandel forventes derimod at falde, mens statens andel, herunder de statslige selvejende institutioner stiger.

I det følgende beskrives opgavefordelingen i den offentlige sektor, som den ser ud efter kommunalreformen. Beskrivelsen fokuserer især på de områder, hvor ansvarsfordelingen ændres. Om den forøgelse der sker i kommunernes finansieringsansvar, navnlig på sundhedsområdet, se kapitel 4.

Kommunerne som borgernes indgang til den offentlige sektor

Kommunerne varetager allerede før kommunalreformen en stor del af de borgerrettede serviceopgaver med ansvar for f.eks. ældreplejen, børnepasning, folkeskolen samt en lang række opgaver på det sociale område. Når kommunalreformen træder i kraft 1. januar 2007 får kommunerne tilført en række nye opgaver inden for følgende områder:

- Sundhed
- Beskæftigelse
- Det sociale område
- Specialundervisning
- Erhvervsservice
- Kollektiv trafik og veje
- Natur, miljø og planlægning
- Kultur
- Tværgående borgerbetjening

Sundhedsområdet

Kommunerne får med kommunalreformen en større rolle på sundhedsområdet. Kommunerne får således det samlede ansvar for al genoptræning, som ikke foregår under indlæggelse. Dette ansvar deles før reformen med amterne. Fra amterne overtager kommunerne endvidere hovedansvaret for den forebyggende og sundhedsfremmende indsats i forhold til borgerne. Formålet er, at forebyggelse og sundhedsfremme integreres med de øvrige kommunale opgaver i borgernes nærmiljø, dvs. når kommunen er i kontakt med borgerne i daginstitutioner, skoler, ældrecentre mv. Desuden bliver behandling af alkohol- og stofmisbrug kommunernes ansvar efter 1. januar 2007. Kommunerne får også ansvaret for det specialiserede tandplejetilbud til sindslidende, psykisk udviklingshæmmede mfl., som før reformen ligger hos amterne.

Derudover skal en ny finansieringsordning understøtte kommunernes opgavevaretagelse på sundhedsområdet, idet kommunerne som noget nyt skal være med til at finansiere sundhedsvæsenet. Dette beskrives nærmere i kapitel 4.

Beskæftigelsesområdet

På beskæftigelsesområdet indebærer kommunalreformen, at staten og kommunerne indgår et forpligtende samarbejde om beskæftigelsesindsatsen i nye fælles jobcentre i alle kommuner (undtagen ø-kommunerne).

De lokale jobcentre vil udgøre én fælles indgang for alle borgere og virksomheder, der har brug for hjælp og service på beskæftigelsesområdet.

Der etableres 10 pilot-jobcentre, hvor kommunerne løser opgaven med at få forsikrede ledige i arbejde på vegne af staten.

Det sociale område

Frem til 1. januar 2007 er ansvaret for en række opgaver på det sociale område delt mellem amter og kommuner. Med kommunalreformen får kommunerne det samlede finansierings-, forsynings- og myndighedsansvar i forhold til borgeren. Formålet med denne ændring er at skabe en klar og entydig ansvarsfordeling samtidig med, at de sociale opgaver i højere grad løses kvalificeret, i nærmiljøet og i tæt samspil med kommunens øvrige tilbud. Ændringen betyder, at det er kommunen, der beslutter, hvilke tilbud borgerne skal have. Det betyder også, at det er kommunen, der betaler for de tilbud, kommunens borgere bruger. Samtidig vil den enkelte kommune få refunderet dele af udgifterne i meget dyre enkeltsager via en statslig refusionsordning.

Selve driften af amternes institutioner på det sociale område overtages 1. januar 2007 af regionerne, medmindre det i 2006 konkret aftales, at en institution overgår til den kommune, institutionen ligger i (beliggenhedskommunen). Dog overtages alle institutioner for børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer, bortset fra sikrede institutioner, af beliggenhedskommunerne. En beliggenhedskommune kan imidlertid i 2006 aftale med regionens forberedelsesudvalg, at regionen efter den 1. januar 2007 – på vegne af kommunen – driver en institution for børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer videre.

Kommunerne kan til enhver tid overtage regionale tilbud på det sociale område, der er beliggende i kommunen. For at sikre en fortsat glidende decentralisering af opgaver til kommunerne skal kontaktudvalget, der består af regionsrådets formand og borgmestrene for kommunerne i regionen, mindst én gang i hver valgperiode drøfte, om der i regionen er sociale institutioner, som mere hensigtsmæssigt kan overgå til beliggenhedskommunens ansvar.

Specialundervisning

Ligesom på socialområdet er opgaveløsningen på specialundervisningsområdet før kommunalreformen delt mellem amter og kommuner. Med kommunalreformen samles denne opgave i kommunerne. Dette betyder, at kommunerne fra 2007 får ansvaret for al specialundervisning samt specialpædagogisk bistand til småbørn som led i varetagelsen af folkeskoleområdet samt for voksenspecialundervisningen (bortset fra tilbud til ordblinde voksne, der overflyttes til staten og udbydes af de selvejende voksenuddannelsescentre (VUC)).

Erhvervsservice

Kommunerne får med kommunalreformen ansvaret for den lokale erhvervsservice. Opgaven med at yde erhvervsservice til virksomheder og iværksættere er før kommunalreformen forankret i 15 erhvervscentre fordelt over landet og finansieret af staten, amterne og kommunerne i fællesskab. Samtidig yder mange kommuner også før kommunalreformen en betydelig erhvervsservice. Hensigten med at samle ansvaret i kommunerne er at give de nye større kommuner forudsætningerne for at tilbyde en sammenhængende erhvervsservice af høj kvalitet, baseret på nærhed og den daglige kontakt til erhvervslivet.

Kollektiv trafik og veje

Opgaver vedrørende lokal og regional offentlig busstrafik skal efter kommunalreformens ikrafttrædelse varetages af nye trafikelskaber, som regionerne skal oprette. Hver kommune deltager i et trafikelskab. Af de ni medlemmer i trafikelskabernes bestyrelser udpeger regionerne to og kommunerne syv.

Trafikelskaberne får blandt andet ansvaret for almindelig busdrift, fastsættelse af takster og billetteringssystemer, køreplaner, koordinering og planlægning. Trafikelskaberne får også ansvaret for privatbanerne og individuel handicapkørsel for svært bevægelseshæmmede.

Kommunerne overtager den 1. januar 2007 langt størstedelen af amtsvejene. Kommunerne overtager således alle lokalt orienterede veje (ca. 8.000 km ud af i alt ca. 10.000 km amtsveje).

Natur, miljø og planlægning

Kommunerne overtager de fleste af de amtslige natur- og miljøopgaver, herunder opgaver vedrørende miljøgodkendelse og tilsyn, naturbeskyttelse og vandløb.

Med kommunalreformen overtager kommunerne desuden hovedparten af amternes opgaver inden for den fysiske planlægning. Kommuneplanerne bliver således det samlede do-

kument, hvor borgere, virksomheder og interesseorganisationer kan orientere sig om regler, mål og retningslinjer for udviklingen i byerne og i det åbne land i kommunen.

Kultur

Princippet i arbejdsdelingen på kulturområdet efter kommunalreformen er, at kommunerne har ansvaret for økonomisk at yde støtte til områder og institutioner, som har udpræget lokal karakter eller som har en naturlig lokal forankring. Målet med dette er at fremme det lokale engagement i kulturlivet.

Konkret overtager kommunerne en række opgaver på fortidsmindeområdet fra amterne. Det bliver endvidere lovpligtigt for kommunerne at drive en musikskole. Efter en 4-årig overgangsperiode overtager kommunerne ansvaret for de lokalt forankrede statsanerkendte museer (§ 15-museerne) samt for en række opgaver på kulturområdet, som amterne tidligere har løst uden at være lovmæssigt forpligtet til det.

Betjening af borgerne

Med kommunalreformen bliver der mulighed for at lade borgerservicecentre (også kendt som kvikskranker og servicebutikker) varetage flere forskellige administrative borgerserviceopgaver. Denne ændring træder allerede i kraft 1. november 2005.

Det bliver således lettere for kommunerne at oprette borgerservicecentre, så borgerne kun behøver at henvende sig ét sted, uanset hvilken offentlig myndighed eller forvaltning, der har det endelige ansvar for behandlingen af en sag. Kommunerne kan i borgerservicecentrene løse udvalgte opgaver for kommunen selv og på vegne af andre myndigheder.

For eksempel vil borgerne efter 1. januar 2007 ved ansøgning om pas og kørekort kunne indlevere billede og ansøgning til kommunen, hvor dokumenterne også betales og efterfølgende bliver udleveret. Produktion af og myndighedsopgaver vedrørende pas og kørekort ligger dog fortsat hos politiet.

Boks 3.1 Dette er kommunernes ansvar efter 1. januar 2007:

- Det sociale område: Det samlede finansierings-, forsynings- og myndighedsansvar
- Børnepasning
- Folkeskolen, herunder al specialundervisning og specialpædagogisk bistand til småbørn
- Specialundervisning for voksne
- Ældrepleje
- Sundhedsområdet: Forebyggelse, pleje og genoptræning der ikke foregår under indlæggelse, behandling af alkohol- og stofmisbrug, hjemme-sygeplejen, den kommunale tandpleje, specialtandplejen og socialpsykiatri
- Aktivering og beskæftigelsesprojekter for ikke-forsikrede ledige i fælles jobcentre med staten (10 pilot-kommuner løser opgaven vedrørende forsikrede ledige på statens vegne)
- Integrationsindsatsen og sprogundervisning af indvandrere
- Borgerbetjening på skatte- og inddrivelsesområdet i samspil med de statslige skattecentre
- Forsyningsvirksomhed og redningsberedskab
- Natur, miljø og planlægning: Blandt andet konkrete myndighedsopgaver og borgerrettede opgaver, udarbejdelse af kommuneplaner, spildevandsplaner, affaldsplaner og vandforsyningsplaner
- Lokal erhvervsservice og turismefremme
- Deltagelse i regionale trafikelskaber
- Det lokale vejnet
- Biblioteker, musikskoler, lokale sportsfaciliteter og andre kulturelle områder

Regionerne

Når kommunalreformen træder i kraft 1. januar 2007 nedlægges amterne, og der oprettes fem regioner. Regionernes primære opgaver bliver sundhedsvæsenet, regional udvikling og drift af en række sociale institutioner. Disse områder beskrives nærmere nedenfor.

Regionerne får derudover ansvar for at oprette trafikelskaber og for visse regionale opgaver vedrørende natur, miljø og fysisk planlægning. Endelig bliver det regionernes ansvar at videreføre og udvikle de lands- og landsdelsdækkende tilbud om specialundervisning og undervisningsinstitutioner med specialundervisning for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre).

Lovgivningen afgrænser regionernes opgaver positivt. Det vil sige, at regionerne ikke vil kunne varetage andre opgaver end dem, som er nævnt i lovgivningen.

Sundhedsvæsenet

Ansvar for sundhedsvæsenet bliver regionernes hovedopgave. Opgaven indebærer, at regionerne har ansvaret for sygehusvæsenet, herunder den behandlende psykiatri, samt sygesikringsområdet, herunder privatpraktiserende læger og speciallæger mfl.

Regionerne overtager ansvaret på sundhedsområdet fra amterne, Hovedstadens Sygehusfællesskab og Bornholms Regionskommune. Målet med dannelsen af fem regioner på sundhedsområdet er at understøtte kvaliteten i patientbehandlingen ved at skabe grundlag for at samle flere behandlinger, udnytte fordelene ved specialisering bedre og sikre den bedst mulige udnyttelse af ressourcerne.

For at sikre sammenhæng mellem regionernes og kommunernes indsats på sundhedsområdet vil kommuner og regioner være forpligtede til at indgå i et forpligtende samarbejde i sundhedskoordinationsudvalg om blandt andet sammenhæng i behandling, træning, forebyggelse og pleje. De skal desuden lave sundhedsaftaler, som blandt andet skal indeholde aftaler om udskrivningsforløb for svage ældre patienter og aftaler om forebyggelse og genoptræning.

Regionernes udgifter til sundhedsområdet vil som noget nyt blive finansieret via et statsligt bloktilskud, en statslig aktivitetspulje og kommunal medfinansiering. Dette beskrives nærmere i kapitel 4.

Regionen som dynamo for regional vækst

Regionsrådets væsentligste udviklingsopgaver vedrører udarbejdelsen af regionale udviklingsplaner og etablering af regionale vækstfora.

Den regionale udviklingsplan skal beskrive en vision for regionens udvikling, herunder regionens byer, landdistrikter og udkantsområder samt for natur og miljø, erhverv, turisme, beskæftigelse, uddannelse og kultur.

Regionsrådet kan i udgangspunktet nedsætte op til to regionale vækstfora. Vækstforaene består af repræsentanter for erhvervslivet, uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter og politikere fra regioner og kommuner. Det er vækstforaenes opgave at overvåge de regionale og lokale vækstvilkår. På denne baggrund udarbejdes en regional erhvervsudviklingsstrategi, som udgør en del af grundlaget for regionsrådets udviklingsplan. Regionsrådet stiller sekretariat til rådighed for de regionale vækstfora.

Det sociale område

Regionerne har en lovbestemt leverandørpligt i forhold til kommunerne for en række af de sociale tilbud.

Regionerne overtager pr. 1. januar 2007 som udgangspunkt driftsansvaret for alle amtslige institutioner, som ligger i regionen, medmindre det i 2006 konkret aftales, at en institution overgår til den kommune, institutionen ligger i (beliggenhedskommunen). Dog overtages alle institutioner for børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer – bortset fra sikrede institutioner – af beliggenhedskommunerne. Kommunen kan imidlertid i 2006 aftale, at regionen også skal stå for driften heraf.

I forbindelse med regionernes lovbestemte leverandørpligt på det sociale område og specialundervisningsområdet skal hver region indgå en årlig rammeaftale med kommunerne beliggende i regionen. Rammeaftalen fastlægger blandt andet det samlede antal pladser og tilbud, regionsrådet stiller til rådighed for kommunerne i regionen fordelt på målgrupper. Aftaleåret skal suppleres med overslag over behov for regionale tilbud til brug for det kommunale forsyningsansvar i de følgende tre budgetoverslagsår.

Boks 3.2 Dette har regionerne ansvar for efter 1. januar 2007:

- Sygehusvæsenet, herunder sygehusene, psykiatrien samt sygesikringen, herunder privatpraktiserende læger og speciallæger
- Regional udvikling, blandt andet vedr. natur og miljø, erhverv, turisme, beskæftigelse, uddannelse og kultur samt udvikling i regionernes udkantsområder og landdistrikter. Sekretariatsbetjening af de regionale vækstfora.
- Jordforurening
- Råstokortlægning og -planlægning
- Drift af en række institutioner for udsatte grupper og grupper med særlige behov på social- og specialundervisningsområdet
- Oprettelse af trafikselskaber i hele Danmark

Staten

Staten varetager generelt de opgaver, som ikke hensigtsmæssigt kan uddelegeres til kommuner eller regioner. Det gælder f.eks. politi, forsvar og retsvæsen, udenrigstjenesten og udviklingsbistanden, videregående uddannelser og forskning. Med det formål at sikre sammenhæng og effektivitet i opgavevaretagelsen flyttes visse opgaver til staten i forbindelse med kommunalreformen.

Sundhedsområdet

Samtidig med dannelsen af fem regioner på sundhedsområdet styrkes de centrale sundhedsmyndigheders beføjelser med hensyn til specialeplanlægning mv. Det sker blandt andet for at sikre, at der sker en koordineret anvendelse af højt specialiserede ressourcer i sundhedsvæsenet, og at der tilbydes behandling af ensartet høj kvalitet.

Det sociale område

I forbindelse med kommunalreformen oprettes en national videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO). VISO skal dække såvel det sociale område som specialundervisningsområdet. Målet er at sikre en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og -udvikling for at sikre specialrådgivning af borgere, kommuner og institutioner mfl., og for at skabe et landsdækkende overblik over den samlede specialrådgivning på området.

VISO vil indsamle, udvikle og formidle viden til kommuner og institutioner, og vil derudover bistå kommuner, borgere og institutioner mfl. med gratis vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede enkeltsager og vejledende udredning i de få mest specialiserede og komplicerede enkeltsager, hvor den fornødne ekspertise ikke kan forventes at være til stede i den enkelte kommune eller i regionens tilbud. På specialundervisningsområdet vil VISO's ydelser i forhold til udredning alene bestå af bistand til kommunens egen udredning.

VISO's specialiserede rådgivnings- og udredningsydelser leveres af et netværk af specialister ansat i kommuner og regioner, som VISO indgår kontrakter med.

Der oprettes en tilbudsportal, som skal indeholde oplysninger om kommunale, regionale og godkendte private tilbud på det sociale område. Formålet med Tilbudsportalen er at styrke grundlaget for valg af tilbud til den enkelte borger. Registrering af tilbud i Tilbudsportalen bliver en betingelse for, at kommunen må anvende tilbuddet. Der oprettes et statsligt tilsyn, som skal foretage stikprøvekontroller med rigtigheden af de data, som er registreret i Tilbudsportalen.

Beskæftigelsesområdet

Den statslige Arbejdsformidling (AF) og kommunernes beskæftigelsesforvaltninger flytter sammen i fælles jobcentre.

Derudover vil staten overvåge beskæftigelsesindsatsen for at sikre sammenhæng mellem den nationale beskæftigelsespolitik og den lokale indsats via fire nye statslige regioner (svarende til regionsgrænserne, dog er Region Sjælland og Region Hovedstaden én beskæftigelsesregion). De fire beskæftigelsesregioner får mulighed for at reagere, hvis resultaterne udebliver på det lokale niveau og kan via egne midler sikre en effektiv forebyggelse og afhjælpning af flaskehalse samt en hurtig og aktiv indsats i forbindelse med større virksomhedslukninger.

Uddannelsesområdet

Med det formål at sikre en bedre sammenhæng i ungdomsuddannelserne samles disse hos staten, som overtager ansvaret for det almene gymnasium og hf fra amterne. Institutionerne overgår til statsligt selveje. Institutionerne for Social- og sundhedsuddannelserne (SOSU) godkendes efter lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse. Med henblik på at skabe en bedre sammenhæng i uddannelsesstilbudene til voksne overtager staten samtidig ansvaret for voksenuddannelsescentrene (VUC) samt den forberedende voksenundervisning (FVU) og almen voksenundervisning (AVU), herunder ordblindeundervisningen, der udskilles fra voksenspecialundervisningen. Ligeledes overgår sygeplejerske- og radiografuddannelserne samt centre for undervisningsmidler til staten.

Skatteligning og inddrivelse af gæld til det offentlige

Skatte- og inddrivelsesopgaverne samles i staten. Med det formål at sikre fagligt stærke miljøer og effektiv opgavevaretagelse fusioneres den nuværende kommunale og statslige opgavevaretagelse, og der etableres 30 skattecentre rundt om i landet. Fusionen træder i kraft før den øvrige del af kommunalreformen, nemlig 1. november 2005. Den almindelige borgerbetjening varetages herefter dels af skattecentrene, dels af kommunerne, f.eks. i borgerservicecentrene. Borgere og virksomheder vil frit kunne vælge, hvilket skattecenter eller kommunalt borgerservicecenter de vil henvende sig til.

Kollektiv trafik og veje

Staten overtager ansvaret for de amtsbaner (tog), som ikke overdrages til trafikselskaberne.

Med det formål at sikre effektive forbindelser til og fra de vigtigste trafikknudepunkter, herunder havne, lufthavne og grænseovergange, samles det overordnede vejnet i staten. Staten overtager således ca. 2.000 km vej fra amterne (det svarer til ca. 20 pct. af amtsvejene).

Natur, miljø og planlægning

På natur- og miljøområdet styrkes statens rolle i forhold til en række overordnede opgaver, herunder i forbindelse med overordnede opgaver til sikring af Danmarks internationale forpligtelser, større nationale interesser og teknisk komplicerede sager.

Det vil blandt andet ske via statens udarbejdelse af bindende natur- og vandplaner, statslig godkendelse af og tilsyn med ca. 235 af de mest miljøtunge virksomheder, statsligt ansvar for overvågningen af naturen og vandmiljøet, administrationen af strandbeskyttelseslinjen og klitfredning og via en styrket landsplanlægning, herunder for hovedstadsområdet.

Kultur

Staten overtager fremover tilskudsansvaret for en række selvejende kulturinstitutioner af national karakter. Det gælder tilskuddet til landsdelsorkestrene, Det Danske Teater, Den Jyske Opera, landsdelsscenerne og skuespilskolerne ved Odense og Århus Teater og de nationalt orienterede statsanerkendte museer (§ 16-museerne). Endvidere overtager staten amternes tilskudsansvar for de musikalske grundkurser og for skolekoncerter. Staten vil også fremover yde tilskud til en række lokalt funderede kulturinstitutioner. Det gælder de lokalt forankrede statsanerkendte museer (§ 15-museerne), musikskoler og egnteatre.

Den regionale statslige forvaltning

Statsforvaltningerne overtager statsamternes rolle som den regionale, statslige myndighed. Statsforvaltningerne vil således kunne varetage statslige opgaver på områder, hvor der er fordele ved at lægge sagsbehandlingen i de lokale områder. Statsforvaltningerne overtager derfor også langt størstedelen af statsamternes nuværende opgaver. Opgaver vedr. indgåelse af ægteskab overføres dog til kommunerne, hvor alle opgaver om indgåelse af ægteskab samles. Til gengæld overtager statsforvaltningerne amternes opgaver inden for adoption og domstolens opgaver vedr. opløsning af ægteskab. I statsforvaltningerne samles således alle sager vedr. adoption og skilsmisse. Endvidere varetages opgaver inden for familie- og personret, tilsyns- og klagesagsbehandling, samt opgaver inden for sekretariatsbetjening af diverse råd, nævn, kommissioner mv.

Boks 3.3 Dette har staten ansvar for efter 1. januar 2007:

- Politi, forsvar og retsvæsen
- Udenrigstjeneste og udviklingsbistand
- Overordnet planlægning på sundhedsområdet
- Uddannelser og forskning, bortset fra folkeskolen og specialundervisning
- Aktivering af forsikrede ledige, i fælles jobcentre med kommunerne, ar-

bejdsløshedsforsikring, arbejdstilsyn samt overordnet beskæftigelsespolitik

- Skatteligning og inddragelse af gæld til det offentlige
- Det sociale område: National videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO)
- Det overordnede vejnet og statsbanerne
- Overordnede natur-, miljø- og planlægningsopgaver
- Visse kulturelle foranstaltninger
- Erhvervsøkonomiske tilskud
- Modtagelse af asylansøgere

Kapitel 4

Den offentlige økonomi efter kommunalreformen

For kommunerne betyder kommunalreformen, at der tilføres ekstra ressourcer til finansiering af de nye opgaver, idet reformen gennemføres efter et princip om, at pengene følger opgaven. En finansierings- og udligningsreform skal tilpasse udligningssystemet til den nye opgavefordeling og det nye kommunale landkort, så der sikres en rimelig balance mellem rige og fattige kommuner. Regionerne finansieres dels af kommunerne, dels af staten. Som noget nyt medfinansierer kommunerne sundhedsvæsenet.

Den offentlige økonomi efter kommunalreformen

Størstedelen af den offentlige sektors indtægter kommer fra skatter. Med kommunalreformen reduceres antallet af skatteudskrivende niveauer fra tre til to, idet regionerne modsat amterne ikke kan opkræve skat, men får sine indtægter fra staten og kommunerne. Nedenfor beskrives kommunernes og regionernes økonomi efter kommunalreformen.

Kommunernes økonomi

Kommunernes *indtægter* kan deles op i følgende kategorier:

- Skatter (indkomstskat, ejendomsskat og en andel af selskabsskatten)
- Drifts- og anlægsindtægter (blandt andet fra forsyningsvirksomheder, daginstitutioner, og salg af grunde)
- Refusioner (fra staten – især på det sociale område)
- Generelle tilskud (f.eks. statens generelle tilskud til kommunerne – bloktilskuddet – som ikke er øremærket til et bestemt udgiftsområde)
- Låntagning (begrænses af de kommunale låneregler)

Fordelingen af de forskellige kategorier før kommunalreformens ikrafttrædelse fremgår af nedenstående tabel. Som det kan ses, er skatter kommuners og amters største enkelte indtægt, og udgjorde i 2005 56 pct. af de samlede indtægter.

Figur 4.1 Finansiering af kommunernes og amternes bruttodriftsudgifter, budget 2005

	Mio.kr.	Pct.
Skatter	257.482	56
Drifts- og anlægsindtægter	97.917	21
Refusioner	37.978	8
Generelle tilskud	57.630	13
Renter (netto)	86	0
Låneoptagelse (netto)	4.348	1
Finansforskydninger	1.349	0
I alt	456.790	100

Note: H:S er medtaget.
Kilde: Danmarks Statistik.

Som følge af kommunalreformen kan kommunerne pr. 1. januar 2007 overtage den del af amternes indkomstskat, som ikke modsvares af det nye statslige sundhedsbidrag, det vil sige ca. 4 pct (svarende til ca. 27 mia.kr. i 2005). Indenrigs- og Sundhedsministeriets Finansieringsudvalg overvejer spørgsmålet om tilførsel af den amtslige del af indkomstskatten til kommunerne. Kommunerne overtager desuden alle de amtslige ejendomsskatter. De amtslige ejendomsskatter udgør ca. 10 mia.kr. i 2005

For den enkelte kommune er det imidlertid ikke kun interessant, hvilket beløb kommunerne samlet set tilføres til finansiering af de nye opgaver. For den enkelte kommune er det afgørende, at disse ressourcer fordeles mellem kommunerne på en måde, som afspejler fordelingen af de nye opgaver (og dermed udgifter). Da der er stor forskel i kommunernes skattegrundlag, alderssammensætning og sociale struktur, vil det imidlertid ikke nødvendigvis ske af sig selv (se *boks 4.1*).

Boks 4.1 Udligningssystemet

Der er stor forskel i de danske kommuners skattegrundlag, ligesom kommunerne ofte har en meget forskellig alderssammensætning og social struktur. Hvis den enkelte kommune skulle finansiere sine udgifter selv, ville der derfor blive meget store forskelle i serviceniveau og skattetryk mellem kommunerne.

Udligningssystemets opgave er at sikre, at det samme serviceniveau medfører en ensartet skatteprocent uanset befolkningens indkomst og kommunernes befolkningssammensætning.

Lidt forenklet sagt betyder tilskuds- og udligningssystemet, at der overføres penge fra de rige kommuner til de mindre rige kommuner. Udligningen er ikke fuldstændig – kun en del af forskellen mellem rige og fattige kommuner udlignes.

For at sikre at kommunalreformen ikke medfører u hensigtsmæssige ændringer i byrdefordelingen mellem kommunerne, gennemføres der som led i kommunalreformen en reform af tilskuds- og udligningssystemet, der tager højde for den nye opgavefordeling og kommuneinddeling.

For at undgå pludselige påvirkninger af den enkelte kommunes økonomi indeholder strukturaftalen desuden en garanti for, at ingen kommune samlet vil opleve en årlig byrdeforøgelse på mere end 0,2 procent af beskatningsgrundlaget som følge af opgave- og finansieringsomlægningerne.

Samlet set skal disse tiltag sikre, at ingen kommune som følge af kommunalreformen i urimeligt omfang oplever, at deres omkostninger stiger forholdsvist mere end deres indtægter, eller at deres indtægter stiger forholdsvist mere end deres omkostninger.

På kommunernes *omkostningsside* er den væsentligste ændring med kommunalreformen, at kommunerne skal medvirke til finansieringen af regionernes sundhedsopgave. Dette beskrives i det følgende afsnit om regionernes finansiering.

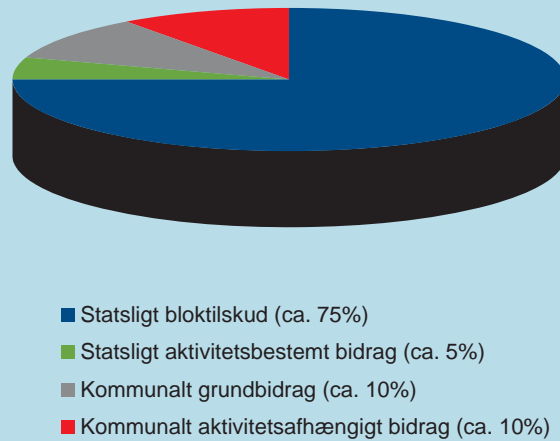
Regionernes finansiering

Regionernes økonomi er opdelt i tre "kasser" – sundhed, takstfinansierede opgaver på social- og specialundervisningsområdet samt øvrige opgaver.

Sundhedsområdet

På sundhedsområdet finansieres regionernes opgaver af fire former for tilskud: Et bloktilskud fra staten, et statsligt aktivitetsbestemt tilskud, et kommunalt grundbidrag og et kommunalt aktivitetsafhængigt bidrag (se figur 4.2).

Figur 4.2 Sammensætningen af regionernes indtægter på sundhedsområdet

Kilde: Forslag til lov om regionernes finansiering.

Det statslige bloktilskud udgør langt størsteparten af finansieringen – ca. 75 pct. For at give regionerne lige muligheder for at drive sundhedsvæsenet fordeles tilskuddet efter en række objektive fordelingskriterier, der afspejler udgiftsbehovet (f.eks. den aldersmæssige sammensætning af befolkningen i de enkelte regioner og regionernes sociale strukturer).

Endvidere vil en del af den statslige finansiering af regionerne blive udbetalt som et statsligt aktivitetsbestemt tilskud. Aktivitetspuljen kan udgøre op til fem procent af regionernes sundhedsudgifter. Formålet med puljen er at tilskynde regionerne til at øge aktiviteten på sygehusene.

Som noget helt nyt vil kommunerne fremover skulle bidrage til finansieringen af sundhedsvæsenet. Sammenholdt med kommunernes nye sundhedsopgaver (forebyggelse, pleje og genoptræning) giver det kommunerne en større rolle på sundhedsområdet. Formålet er blandt andet at tilskynde kommunerne til at sætte gang i en effektiv forebyggelsesindsats overfor kommunens borgere.

Den kommunale finansiering består dels af et grundbidrag, dels et aktivitetsafhængigt bidrag. Begge udgør ca. 10 pct. af den samlede finansiering af regionernes sundhedsopgaver.

Grundbidraget fastsættes af regionerne. Maksgrænserne er fastsat ved lov (1.500 kr. pr. indbygger i 2003 pris- og lønniveau). Kommunerne (minimum 2/3 af kommunerne i regionen) har mulighed for at nedlægge veto imod en regions ønske om at forhøje bidraget ud

over pris- og lønudviklingen. Det kommunale grundbidrag fastsættes i udgangspunktet til 1.000 kr. pr. indbygger.

Det aktivitetsafhængige bidrag afhænger af borgernes anvendelse af sundhedsvæsenet. Det vil primært afspejle antallet af indlæggelser og ambulante behandling på sygehusene og antallet af ydelser fra de praktiserende læger. Dermed belønnes de kommuner, som via en effektiv forebyggelses- og plejeindsats nedsætter behovet for sygehusindlæggelser mv.

Til brug for finansiering af hovedparten af de regionale og kommunale sundhedsudgifter udskriver staten et sundhedsbidrag. Sundhedsbidraget udgør 8 pct. og afløser delvist den amtskommunale indkomstskat.

Social- og specialundervisningsområdet samt øvrige opgaver

På social- og specialundervisningsområdet vil regionerne modtage betaling fra kommunerne for de driftsopgaver, som de varetager for dem.

Til finansiering af regionernes øvrige opgaver (primært udviklingsopgaver) får regionerne dels et bloktilskud fra staten fordelt efter objektive kriterier, dels adgang til at opkræve et udviklingsbidrag pr. indbygger hos kommunerne. Udviklingsbidraget kan udgøre op til 200 kr. pr. indbygger. Udviklingsbidraget fastsættes efter samme principper som grundbidraget på sundhedsområdet, og vil i udgangspunktet udgøre 100 kr. pr. indbygger.

Kapitel 5

Det lokale demokrati

Kommunalreformen får betydning for det lokale demokrati i Danmark. På grund af kommunesammenlægningerne bliver der færre kommunalpolitikere, men samtidig får de sammenlagte kommuner større kommunalbestyrelser end de "gamle" kommuner. Kommunalbestyrelserne efter kommunalreformen får flere opgaver og dermed større politisk ansvar. I regionerne oprettes et nyt demokratisk organ: Regionsrådet. Første valg til de nye kommunalbestyrelser og regionsråd afholdes i november 2005.

Målsætning om at styrke det lokale demokrati

Det er et centralt mål med kommunalreformen at styrke det lokale demokrati i Danmark, jf. boks 5.1.

Boks 5.1 Demokratiet skal styrkes

"Med flere opgaver placeret lokalt skal demokratiet styrkes, idet flere politiske beslutninger træffes lokalt. Der skal arbejdes for at brede demokratiet ud, så borgere inddrages aktivt i beslutningerne. Fremtidens kommuner skal finde nye former for inddragelse af borgere og brugere i de lokale beslutninger."

(Uddrag af Aftale om strukturreform indgået mellem regeringen og Dansk Folkeparti)

Som det fremgik af kapitel 2 og 3, er det et centralt element i kommunalreformen, at kommunerne bliver større og får tilført flere af de centrale velfærdsopgaver. Større kommuner betyder umiddelbart, at nogle borgere får længere til rådhuset, og at antallet af kommunalbestyrelsesmedlemmer samlet set reduceres. Men samtidig betyder de større kommuner, og det at flere opgaver samles i kommunen, at de lokale politikere får et større politisk ansvar.

Derudover giver større og mere bæredygtige kommuner mulighed for, at statens styring af kommunerne i større udstrækning kan hvile på fastsættelse af mål, rammer og resultatkrav frem for en detaljeret styring af kommunerne, jf. *boks 5.2*.

Boks 5.2 Mål- og rammestyring – større frihed til at finde lokale løsninger

Dannelsen af stærke og mere bæredygtige kommuner muliggør, at statens styring af kommunerne i højere grad tilrettelægges som mål- og rammestyring frem for en detaljeret statslig styring. Det betyder, at der opstilles mål for, hvilke resultater kommunerne skal nå, men at der samtidig er frihed til, at udførelsen af opgaverne tilrettelægges lokalt.

Af aftalen om kommunernes økonomi for 2006 fremgår det således, at regeringen og KL er enige om, "at den statslige styring af kommunerne skal tage udgangspunkt i, at kommunalreformen styrker kommunernes rolle og giver større kommunal bæredygtighed. Styringen skal derfor i højere grad tage afsæt i mål og rammer og dokumentation for målopfyldelse frem for detailstyring".

Et andet element i kommunalreformen, som kan medvirke til at styrke det lokale demokrati, er den klarere ansvarsfordeling. Som det blev beskrevet i kapitel 1 og 3 er et af målene med kommunalreformen at skabe klarhed og entydighed om, hvem der har ansvaret for hvilke opgaver. De "gråzoner", som Strukturkommissionen pegede på, vil i stor udstrækning kunne afskaffes ved, at sammenhængende opgaver løses af samme myndighed. Det kan øge gennemsigtigheden og dermed også borgernes mulighed for at holde politikerne ansvarlige for deres handlinger.

For at undersøge mulighederne for at kommunalreformen kan danne afsæt for en styrkelse af det lokale demokrati, nedsatte indenrigs- og sundhedsministeren i begyndelsen af 2005 en tænketank om nærdemokrati med bred repræsentation fra foreningslivet i Danmark. Tænketanken kom i august 2005 med en række anbefalinger, hvor kommunerne blandt andet blev opfordret til at formulere klare visioner og spilleregler for det lokale demokrati. Tænketanken anbefalede også, at alle kommuner udpeger en koordinator, som skal sikre rammerne for og opfølgningen på borgerdeltagelsen.

De politiske organer i kommuner og regioner efter kommunalreformen

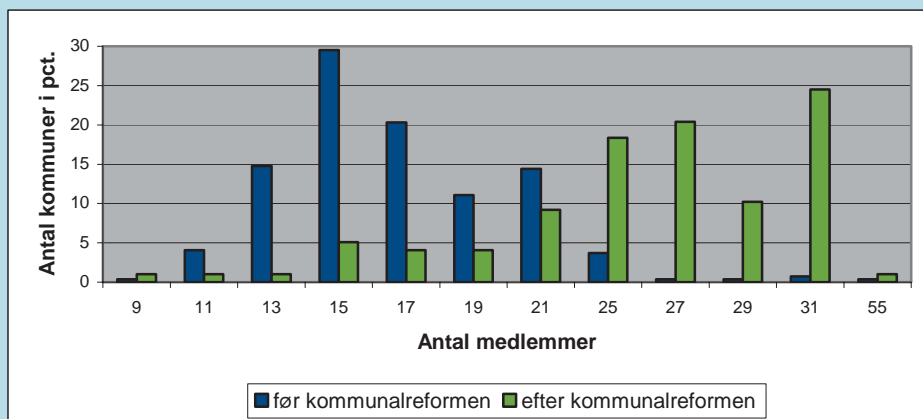
Som følge af kommunesammenlægningerne og dannelsen af fem nye regioner sker der med kommunalvalget den 15. november 2005 en række ændringer i de demokratisk valgte organer i kommuner og regioner.

Kommunalbestyrelserne

Der skal være mellem 25 og 31 medlemmer af kommunalbestyrelserne i de sammenlagte kommuner. Der skal være tale om et ulige antal.

For de kommuner, der ikke skal lægges sammen, gælder, at kommuner med over 20.000 indbyggere ved kommunalvalget i 2009 skal have et ulige antal kommunalbestyrelsesmedlemmer mellem 19 og 31. For kommuner med mindre end 20.000 indbyggere skal antallet være mellem 9 og 31 medlemmer. *Figur 5.1* viser kommunerne fordelt på antal kommunalbestyrelsesmedlemmer før og efter kommunesammenlægningerne.

Figur 5.1 Fordelingen af antal kommunalbestyrelsesmedlemmer før og efter kommunalreformen

Note: Københavns Kommune vil som den eneste kommune have 55 kommunalbestyrelsesmedlemmer både før og efter kommunalreformen. Når procentdelen for Københavns Kommune stiger, skyldes det, at der samlet set bliver færre kommuner efter reformen.

Kilde: Indenrigs- og Sundhedsministeriet, egne beregninger.

Når antallet af kommuner reduceres fra 271 til 98, reduceres det samlede antal kommunalbestyrelsesmedlemmer fra 4597 til 2520. Men som det fremgår af figuren, bliver der i generelt flere medlemmer i de enkelte kommuners kommunalbestyrelser. Antallet af kommunalbestyrelser med mellem 25 og 31 medlemmer forøges med reformen, og antallet af kommunalbestyrelser med mellem 9 og 19 medlemmer reduceres.

Regionsrådet

Regionsrådet består af 41 medlemmer. I forhold til det samlede antal amtsrådsmedlemmer reduceres antallet af medlemmer af regionsrådene fra 357 til 205.

Boks 5.3 Færre kommunalpolitikere – hvad betyder det for spærregårnsen?

Kommunesammenlægningerne betyder, at der samlet set bliver færre kommunalpolitikere. Samtidig bliver der flere medlemmer i de sammenlagte kommuners kommunalbestyrelser, end det var tilfældet i de enkelte kommuner, som indgår i sammenlægningerne. Hvad betyder det for det lokale demokrati?

Et godt mål for, hvor nemt eller svært det er at blive valgt, er spærregårnsen. Da der ikke er nogen fast spærregårnsen ved kommunalvalgene – som vi kender det fra folketingsvalget – vil "spærregårnsen" afhænge af antallet af medlemmer i kommunalbestyrelsen. Hvis der f.eks. er 31 medlemmer ligger spærregårnsen omkring 3 pct., det vil sige, at det vil kræve ca. 3 pct. af stemmerne at blive valgt ind i kommunalbestyrelsen. 25 medlemmer giver en naturlig spærregårnsen på ca. 4 pct., mens en kommunalbestyrelse på 17 medlemmer giver en naturlig spærregårnsen på omkring 6 pct. Jo flere medlemmer der er i kommunalbestyrelsen, jo lavere er den naturlige spærregårnsen. Den naturlige spærregårnsen vil derudover afhænge af antallet af kandidatlistor og valgforbund.

Samlet set vil det formentlig betyde, at den procentuelle spærregårnsen falder i de sammenlagte kommuner. Det vil kræve opbakning fra en mindre andel af kommunens samlede vælgerkorps at blive valgt ind, end det var tilfældet før kommunesammenlægningerne. Men da antallet af vælgere i absolutte tal er blevet større i de sammenlagte kommuner, vil det kræve flere stemmer at blive valgt ind.

Bilag 1

Sektorvis opgavefordeling

Bilagets oversigt beskriver sektoropdelt og i punktform, hvilke myndigheder som får ansvaret for hvilke opgaver efter 1. januar 2007 (alene de sektorer, hvor der sker opgaveflytninger som følge af kommunalreformen). Listen giver ikke en udtømmende beskrivelse af opgavefordelingen i den offentlige sektor.

Beskæftigelsesområdet

Kommuner:

- Myndighedsansvar for ikke-forsikrede ledige
- Fælles jobcentre med staten
- 10 pilot-jobcentre hvor kommunerne overtager statens ansvar for forsikrede ledige

Stat:

- Myndighedsansvar for forsikrede ledige
- Fælles jobcentre med kommunerne
- Styring og overvågning af beskæftigelsesindsatsen i fire nye statslige beskæftigelsesregioner

Erhvervsudvikling

Kommuner:

- Ansvar for den lokale erhvervs-service
- Lokal turismefremmeindsats

Regioner:

- Udarbejdelse af regionale udviklingsplaner
- Oprettelse og sekretariatsbetjening af regionale vækstfora
- Regional turismefremmeindsats

Stat:

- Overordnet vækstpolitik, herunder tværgående koordinering med mellem erhvervs-, uddannelses, trafik- og beskæftigelsespolitik (blandt andet via den nationale vækststrategi)

Kollektiv trafik og veje

Kommuner:

- Lokale veje
- Deltagelse i trafikselskaber og finansiering af lokal bustrafik

Regioner:

- Ansvar for at oprette trafikselskaber (blandt andet ansvar for almindelig rutekørsel, fastsættelse af takster og billetteringssystemer, køreplaner, koordinering og planlægning, privatbanerne og individuel handicapkørsel)

Stat:

- Overordnet vejnet
- Ansvar for størstedelen af togtrafikken og banenettet (overtager visse amtsbaner) samt andel i metroen

Kulturområdet

Kommuner:

- Tilskudsansvar for det lokale kulturliv, herunder ansvar for fortidsmindeområdet
- Forpligtet til at drive musikskole
- Efter en 4-årig overgangsperiode fra 2007 overtager kommunerne tilskudsansvaret for de lokalt forankrede statsanerkendte museer (§ 15-museerne) samt en række opgaver på kulturområdet, som amterne tidligere har løst uden at være lovmæssigt forpligtet til det

Regioner:

- Mulighed for at igangsætte kulturbegivenheder og kulturelle tilbud, hvor den mere permanente drift kan overtages af andre

Stat:

- Det fulde ansvar for tilskuddet til en række selvejende kulturinstitutioner af national karakter de nationalt orienterede statsanerkendte museer – § 16-museerne, landsdelsscenerne, landsdelsorkestrene, Det Danske Teater, Den Jyske Opera samt skuespilskolerne ved Odense og Århus Teater) samt for de musikalske grundkurser og for skolekoncerter

- Delt tilskudsansvar med kommunerne fsva. musikskoler, egnsteatre og de lokalt forankrede statsanerkendte museer (§ 15-museerne)

Natur, miljø og planlægning

Kommuner:

- De fleste myndighedsopgaver og borgerrettede opgaver indenfor natur- og miljølovgivningen
- Udarbejdelse af kommunale handleplaner efter miljømålsloven, spildevandsplaner, vandforsyningsplaner og affaldsplaner
- Vedligeholdelse af vandløb
- Udarbejdelse af kommune- og lokalplaner

Regioner:

- Udarbejdelse af regionale udviklingsplaner
- Kortlægning og planlægning af råstofindvinding
- Indsatsen mod jordforurening
- Visse opgaver efter miljømålsloven

Stat:

- Opgaver vedr. Danmarks internationale forpligtelser, af større national interesse og teknisk komplicerede opgaver
- Udarbejdelse af natur- og vandplanerne efter miljømålsloven
- Natur- og miljøovervågning
- Særlige myndighedsopgaver (blandt andet godkendelse og tilsyn med ca. 235 miljøtunge virksomheder, tilsyn med kommunale spildevandsudledninger og med visse kommunale affaldshåndteringsanlæg, tilladelser til klappning, administrationen af strandbeskyttelseslinjen, klitfredning mv.)
- Landsplanlægning, herunder styrket planlægning for hovedstadsområdet

Skatteområdet

Kommuner:

- Borgerbetjening på skatte- og inddrivelsesområdet i samspil med de statslige skattecentre

Stat:

- Skatteligning og inddrivelsesopgaven samles i staten. Oprettelse af 30 skattecentre (fra 1. november 2005)

Socialområdet

Kommuner:

- Det samlede myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar
- Drift af institutioner for børn og unge med sociale eller adfærdsmæssige problemer, bortset fra sikrede institutioner samt mulighed for at overtage de sociale tilbud, som drives af regionerne
- Socialpsykiatri

Regioner:

- Drift af tilbud til udsatte grupper og grupper med særlige behov, som kommunerne ikke har hjemtaget
- Drift af institutioner for børn med sociale og adfærdsmæssige problemer, hvis kommunerne i 2006 har truffet aftale med forberedelsesudvalget herom
- Udarbejdelse af rammeaftale, herunder koordination af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud i samarbejde med de øvrige regioner
- Medvirke til tilvejebringelse af hjælpemidler
- Opgaver vedr. videreførelsen af almene ældreboliger og bofællesskaber.

Stat:

- National videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO)

Sundhedsområdet

Kommuner:

- Forebyggelse, pleje og genoptræning der ikke foregår under indlæggelse og specialtandpleje
- Hjemmesygepleje
- Behandling af alkohol- og stofmisbrug

Regioner:

- Sygehuse
- Behandlende psykiatri
- Sygesikring (praktiserende læger, speciallæger og medicintilskud)

Stat:

- Specialeplanlægning
- Systematisk opfølgning på kvalitet, effektivitet og IT-anvendelse

Undervisningsområdet

Kommuner:

- Folkeskolen, herunder al specialundervisning, samt specialundervisning for voksne

Regioner:

- Drift af de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud om specialundervisning
- Drift af undervisningsinstitutioner med specialundervisning for personer med tale-, høre- eller synsvanskeligheder (kommunikationscentre)
- Koordinerende funktion ift. ungdomsuddannelserne og voksenuddannelsescentrenes udbud af voksenuddannelse, herunder FVU og ordblindeundervisning.

Staten:

- Fastsættelse af mål for undervisningens indhold i folkeskolen, herunder for specialundervisningen
- Centre for undervisningsmidler
- Ungdomsuddannelserne
- Videreuddannelse, voksen- og efteruddannelse
- Korte- og mellemlange videregående uddannelser
- Universitetsuddannelser
- Forskning

Bilag 2

Lovpakken

Kommunalreformens lovpakke består af 50 love, som udmønter strukturaftalens indhold vedr. en ny inddeling og opgavefordeling. Lovpakken blev fremsat i Folketinget den 24. februar 2005 og blev behandlet i Folketinget i første halvår af 2005. Lovene blev vedtaget umiddelbart før Folketingets sommerferie i juni 2005. Lovene kan findes på Indenrigs- og Sundhedsministeriets hjemmeside (www.im.dk).

Beskæftigelsesministeriet

- Lov nr. 522 af 24. juni 2005 om ansvaret for og styringen af den aktive beskæftigelsesindsats
- Lov nr. 523 af 24. juni 2005 om ændring af lov om en aktiv beskæftigelsesindsats med flere love (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen)

Finansministeriet

- Lov nr. 527 af 24. juni 2005 om ændring af forskellige love på Finansministeriets område. (Konsekvensændringer som følge af kommunalreformen)

Forsvarsministeriet

- Lov nr. 534 af 24. juni 2005 om ændring af beredskabsloven. (Konsekvensrettelser i forbindelse med kommunalreformen)

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

- Lov nr. 546 af 24. juni 2005 – Sundhedsloven
- Lov nr. 547 af 24. juni 2005 om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet
- Lov nr. 545 af 24. juni 2005 om ændring af forskellige love på sundhedsområdet og visse andre områder. (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen)
- Lov nr. 542 af 24. juni 2005 om regional statsforvaltning
- Lov nr. 541 af 24. juni 2005 om forpligtende kommunale samarbejder
- Lov nr. 539 af 24. juni 2005 om visse proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med kommunalreformen
- Lov nr. 544 af 24. juni 2005 om kommunale borgerservicecentre
- Lov nr. 543 af 24. juni 2005 om regionernes finansiering
- Lov nr. 538 af 24. juni 2005 om ændring af Lov om Begunstigelser for en Kreditforening af Kommuner i Danmark. (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen)
- Lov nr. 548 af 24. juni 2005 om et evalueringsinstitut for kommuner mv.

- Lov nr. 537 af 24. juni 2005 om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab
- Lov nr. 540 af 24. juni 2005 om revision af den kommunale inddeling

Justitsministeriet

- Lov nr. 551 af 24. juni 2005 om ændring af færdselsloven og pasloven. (Kommunernes varetagelse af visse opgaver på kørekort- og pasområdet som led i kommunalreformen)
- Lov nr. 552 af 24. juni 2005 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love. (Ændringer som følge af kommunalreformen)

Kulturministeriet

- Lov nr. 563 af 24. juni 2005 om ændring af en række love på kulturområdet. (Udmøntning af kommunalreformen på kulturområdet)
- Lov nr. 562 af 24. juni 2005 om ændring af museumsloven, bygningsfredningsloven og lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde og om ophævelse af lov om regionale faglige kulturmiljøråd. (Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår museumsområdet mv.)
- Lov nr. 561 af 24. juni 2005 om ændring af musikloven. (Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår musikområdet)
- Lov nr. 519 af 21. juni 2005 om ændring af teaterloven. (Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår teaterområdet)

Miljøministeriet

- Lov nr. 565 af 24. juni 2005 om ændring af lov om miljø og genteknologi. (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen)
- Lov nr. 568 af 24. juni 2005 om ændring af lov om forurenede jord. (Udmøntning af kommunalreformen)
- Lov nr. 566 af 24. juni 2005 om ændring af lov om råstoffer. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår råstofplanlægning og -indvinding på land)
- Lov nr. 567 af 24. juni 2005 om ændring af lov om naturbeskyttelse. (Udmøntning af kommunalreformen)
- Lov nr. 570 af 24. juni 2005 om ændring af lov om miljømål mv. for vandforekomster og internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven) og lov om vandforsyning mv. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår organisering af myndighederne mv.)
- Lov nr. 569 af 24. juni 2005 om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår organiseringen af myndigheder mv.)
- Lov nr. 564 af 24. juni 2005 om ændring af lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om vandløb, lov om sommerhuse og camping mv. og forskellige andre love. (Udmøntning af kommunalreformen i en række love på natur- og miljøområdet)
- Lov nr. 571 af 24. juni 2005 om ændring af lov om planlægning. (Udmøntning af kommunalreformen)

Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

- Lov nr. 525 af 24. juni 2005 m ændring af lov om forældremyndighed og samvær, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love. (Udmøntning af kommunalreformen på det familieretlige område)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

- Lov nr. 536 af 24. juni 2005 om ændring af jordfordelingsloven, landdistriktsstøtteleven, lov om drift af landbrugsjorder og forskellige andre love på Fødevareministeriets område. (Udmøntning af kommunalreformen, for så vidt angår miljøvenlige jordbrugsforanstaltninger, samt konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen)

Skatteministeriet

- Lov nr. 427 af 6. juni 2005 – Skatteforvaltningsloven
- Lov nr. 428 af 6. juni 2005 om ændring af en række love som følge af skatteforvaltningsloven. (Konsekvensændringer som følge af kommunalreformen mv.)
- Lov nr. 429 af 6. juni 2005 om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer
- Lov nr. 430 af 6. juni 2005 om ændring af forskellige love og om ophævelse af lov om kommunalt samarbejde om opkrævning og inddrivelse (Konsekvensændringer som følge af lov om opkrævning og inddrivelse af visse fordringer – samlingen af inddrivelsen i Skatteministeriet)
- Lov nr. 431 af 6. juni 2005 om ændring af forskellige love. (Forenkling, harmonisering og objektivisering af reglerne for inddrivelse af gæld til det offentlige mv. samt mulighed for anvendelse af digitale lønsedler)

Socialministeriet

- Lov nr. 573 af 24. juni 2005 om social service
- Lov nr. 574 af 24. juni 2005 om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og andre love og om ophævelse af lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg mv. og lov om gennemførelse af visse tjenestemandretlige og pensionsmæssige forhold mv. i forbindelse med gennemførelse af lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand (Konsekvensrettelser på det sociale område som følge af kommunalreformen)
- Lov nr. 575 af 24. juni 2005 om ændring af lov om almene boliger mv., lov om fremme af privat udlejningsbyggeri og forskellige andre love (Konsekvensrettelser på boligområdet som følge af kommunalreformen)

Transport- og Energiministeriet

- Lov nr. 583 af 24. juni 2005 om ændring af lov om offentlige veje, lov om private fællesveje, lov om grundejerbidrag til offentlige veje, lov om vintervedligeholdelse og renholdelse af veje samt lov om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår vej- og ekspropriationslovgivningen)
- Lov nr. 582 af 24. juni 2005 om trafikselskaber
- Lov nr. 581 af 24. juni 2005 om ændring af lov om kystbeskyttelse, forskellige love om digeanlæg, lov om havne, lov om luftfart og lov om færgefart. (Konsekvensrettelser af kommunalreformen)

- Lov nr. 584 af 24. juni 2005 om ændring af lov om fremme af besparelser i energiforbruget, lov om Elsparefonden og lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger. (Konsekvensrettelser som følge af kommunalreformen)

Undervisningsministeriet

- Lov nr. 591 af 24. juni 2005 om ændring af lov om Centre for Videregående Uddannelse og andre selvejende institutioner for videregående uddannelser mv., lov om mellemlange videregående uddannelser, lov om centre for undervisningsmidler mv. og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår sygepleje- og radiografskolerne og centre for undervisningsmidler samt tekniske konsekvensændringer)
- Lov nr. 592 af 24. juni 2005 om ændring af lov om folkeskolen, lov om specialundervisning for voksne, lov om forberedende voksenundervisning (FVU-loven) og forskellige andre love. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår specialundervisning, forberedende voksenundervisning, ordblindeundervisning mv.)
- Lov nr. 593 af 24. juni 2005 om ændring af lov om produktionsskoler, lov om støtte til folkeoplysende voksenundervisning, frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde og daghøjskoler samt Folkeuniversitet (folkeoplysningsloven) og forskellige andre love på Undervisningsministeriets område. (Konsekvensændringer som følge af kommunalreformen)
- Lov nr. 590 af 24. juni 2005 om ændring af lov om institutioner for uddannelsen til studentereksamen, lov om institutioner for uddannelsen til højere forberedelseseksamen, lov om grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og forskellige andre love. (Udmøntning af kommunalreformen for så vidt angår det almene gymnasium, hf, social- og sundhedsuddannelser og andre ungdomsuddannelser samt voksenuddannelsescentre (VUC))

Økonomi- og Erhvervsministeriet

- Lov nr. 602 af 24. juni 2005 om erhvervsfremme
- Lov nr. 601 af 24. juni 2005 om ændring af lov om bygnings- og boligregistrering, lov om kommuners og amtskommuners samarbejde med aktieselskaber mv., konkurrenceloven og lov om stormflod og stormfald (Udmøntning af kommunalreformen med henblik på præcisering af adressebetegnelser mv.)

Bilag 3

Oversigt over de fem regioner og 98 nye kommuner

Nedenfor følger en oversigt over det nye kommunale danmarkskort. Oversigten består af de nye regioner og kommunerne efter kommunalreformen (første kolonne), kommunerne før kommunalreformen (anden kolonne) samt indbyggertal pr. 1. januar 2005 beregnet af Indenrigs- og Sundhedsministeriet på baggrund af data fra Danmarks Statistik i henholdsvis regioner og kommuner (tredje kolonne).

De steder, hvor der i forbindelse med kommunedannelsen har været grænsejusteringer, er markeret med en stjerne (*). Grænsejusteringerne fremgår af bekendtgørelse nr. 656 af 29. juni 2005 om revision af den kommunale og regionale inddeling og om forpligtende kommunale samarbejder (www.retsinfo.dk). Indbyggertallet for kommuner med grænsejusteringer er opgjort skønsmæssig på baggrund af afstemningsområdet, dog således at afvigelsen fra det faktiske indbyggertal er under 100 indbyggere.

Oversigt over regioner samt kommuner før og efter kommunalreformen		
Kommuner i de fem regioner efter kommunalreformen	Kommuner før kommunalreformen	Indbyggertal
Region Hovedstaden (29 kommuner)		1.631.537
Albertslund Kommune	Albertslund Kommune	28.146
Allerød Kommune	Allerød Kommune	23.458
Ballerup Kommune	Ballerup Kommune	46.759
Bornholm Kommune	Bornholm Kommune	43.347
Brøndby Kommune	Brøndby Kommune	34.513
Dragør Kommune	Dragør Kommune	13.156
Egedal Kommune	Ledøje-Smørum, Stenløse og Ølstykke kommuner	39.267
Fredensborg Kommune	Fredensborg-Humlebæk og Karlebo kommuner	39.187

Frederiksberg Kommune	Frederiksberg Kommune	91.886
Frederikssund Kommune*	Frederikssund, Slangerup, Skibby og Jægerspris kommuner	42.926
Frederiksværk-Hundested Kommune	Frederiksværk og Hundested kommuner	30.253
Furesø Kommune	Farum og Værløse kommuner	37.311
Gentofte Kommune	Gentofte Kommune	68.991
Gladsaxe Kommune	Gladsaxe Kommune	62.007
Glostrup Kommune	Glostrup Kommune	20.785
Gribskov Kommune	Græsted-Gilleleje og Helsingør kommuner	40.409
Helsingør Kommune	Helsingør Kommune	61.295
Herlev Kommune	Herlev Kommune	27.166
Hillerød Kommune*	Hillerød og Skævinge	44.551
Hvidovre Kommune	Hvidovre Kommune	49.863
Høje-Taastrup Kommune	Høje-Taastrup Kommune	45.553
Hørsholm Kommune	Hørsholm Kommune	24.292
Ishøj Kommune	Ishøj Kommune	20.668
Københavns Kommune	Københavns Kommune	502.362
Lyngby-Taarbæk Kommune	Lyngby-Taarbæk Kommune	51.611
Rudersdal Kommune	Søllerød og Birkerød kommuner	53.621
Rødovre Kommune	Rødovre Kommune	36.312
Tårnby Kommune	Tårnby Kommune	39.582
Vallensbæk Kommune	Vallensbæk Kommune	12.260
Region Sjælland (17 kommuner)		805.954
Faxe Kommune	Haslev, Fakse og Rønnede kommuner	34.313
Greve Kommune	Greve Kommune	47.671
Guldborgsund Kommune	Nykøbing-Falster, Nysted, Nørre-Alslev, Sakskøbing, Stubbekøbing og Sydfalster kommuner	63.533
Holbæk Kommune	Holbæk, Jernløse, Svinninge, Tornved og Tølløse kommuner	66.611
Kalundborg Kommune	Bjergsted, Gørlev, Hvidebæk, Høng og Kalundborg kommuner	48.697
Køge Kommune	Køge og Skovbo kommuner	54.926
Lejre Kommune	Bramsnæs, Hvalsø og Lejre kommuner	25.971
Lolland Kommune	Nakskov, Rudbjerg og Ravnsborg, Højreby, Maribo, Rødby og Holeby kommuner	49.469
Næstved Kommune	Fuglebjerg, Fladså, Holmegård, Næstved og Suså kommuner)	78.446
Odsherred Kommune	Dragsholm, Nykøbing-Rørvig og Trundholm kommuner	32.739
Ringsted Kommune	Ringsted Kommune	30.830
Roskilde Kommune	Gundsø, Ramsø og Roskilde kommuner	79.441
Slagelse Kommune	Hashøj, Korsør, Skælskør og Slagelse kommuner	76.185
Solrød Kommune	Solrød Kommune	20.703
Sorø Kommune	Dianalund, Sorø og Stenlille kommuner	28.336
Stevns Kommune	Vallø og Stevns kommuner	21.776
Vordingborg Kommune	Langebæk, Møn, Præstø og Vordingborg	46.307

kommuner		
Region Syddanmark (22 kommuner)		
		1.183.823
Assens Kommune	Assens, Glamsbjerg, Haarby, Tommerup, Vissenbjerg og Aarup kommuner	41.201
Billund Kommune*	Billund og Grindsted kommuner	26.076
Bogense Kommune	Bogense, Otterup og Søndersø kommuner	28.655
Esbjerg Kommune*	Bramming, Esbjerg og Ribe kommuner	115.415
Fanø Kommune	Fanø Kommune	3.151
Fredericia Kommune	Fredericia Kommune	49.147
Faaborg-Midtfyn Kommune	Broby, Faaborg, Ringe, Ryslinge og Årslev kommuner	51.144
Haderslev Kommune*	Gram, Haderslev og Vojens kommuner	56.462
Kerteminde Kommune	Kerteminde, Langeskov og Munkebo kommuner	23.071
Kolding Kommune*	Christiansfeld, Kolding, Vamdrup, Lunderskov kommuner	85.986
Langeland Kommune	Rudkøbing, Sydangeland og Tranekær kommuner	14.223
Middelfart Kommune	Ejby, Middelfart og Nørre Aaby kommuner	36.113
Nyborg Kommune	Nyborg, Ullerslev og Ørbæk kommuner	31.009
Odense Kommune	Odense Kommune	185.871
Svendborg Kommune	Egebjerg, Gudme og Svendborg kommuner	58.354
Sønderborg Kommune	Augustenborg, Broager, Gråsten, Nordborg, Sønderborg, Sundeved og Sydals kommuner	76.459
Tønder Kommune*	Bredebro, Højer, Løgumkloster, Nr. Rangstrup, Skærbæk og Tønder kommuner	41.140
Varde Kommune*	Blaabjerg, Blåvandshuk, Helle, Varde og Ølgod kommuner	49.377
Vejen Kommune	Rødding, Brørup, Holsted og Vejen kommuner	41.350
Vejle Kommune*	Børkop, Egtved, Give, Jelling og Vejle kommuner	102.529
Ærø Kommune	Marstal og Ærøskøbing kommuner	6.939
Aabenraa Kommune	Bov, Lundtoft, Rødekro, Tinglev og Aabenraa kommuner	60.151
Region Midtjylland (19 kommuner)		
		1.212.988
Favrskov Kommune*	Hvorslev, Hadsten, Hinnerup, Hammel kommuner	43.698
Hedensted Kommune*	Hedensted, Juelsminde og Tørring-Uldum kommuner	43.477
Herning Kommune	Aulum-Haderup, Herning, Trehøje og Aaskov kommuner	82.935
Holstebro Kommune	Holstebro, Ulfborg-Vemb og Vinderup kommuner	56.204
Horsens Kommune*	Brædstrup, Gedved og Horsens kommuner	76.612

Ikast-Brande Kommune	Nørre-Snede, Brande og Ikast kommuner	39.371
Lemvig Kommune	Lemvig og Thyborøn-Harboøre kommuner	22.760
Norddjurs Kommune*	Grenå, Nørre-Djurs, Rougsø og Sønderhald Øst kommuner	38.352
Odder Kommune	Odder Kommune	21.133
Randers Kommune*	Langå, Nørhald, Purhus, Randers, Sønderhald Vest samt Havndal-området fra Mariager kommuner	91.995
Ringkøbing-Skjern Kommune	Holmsland, Egvad, Ringkøbing, Skjern og Videbæk kommuner	57.818
Samsø Kommune	Samsø Kommune	4.125
Silkeborg Kommune	Gjern, Silkeborg, Them og Kjellerup kommuner	84.167
Skanderborg Kommune*	Galten, Hørning, Ry og Skanderborg kommuner	54.153
Skive Kommune	Sallingsund, Skive, Spøttrup og Sundsøre kommuner	48.368
Struer Kommune	Struer og Thyholm kommuner	22.752
Syddjurs Kommune	Ebeltoft, Midtdjurs, Rosenholm og Rønde kommuner	40.196
Viborg Kommune*	Bjerringbro, Fjends, Karup, Møldrup, Tjele og Viborg kommuner	89.918
Århus Kommune	Århus Kommune	294.954
Region Nordjylland (11 kommuner)		577.005
Brønderslev-Dronninglund Kommune	Brønderslev og Dronninglund kommuner	35.320
Frederikshavn Kommune	Frederikshavn, Skagen og Sæby kommuner	63.799
Hjørring Kommune	Hirtshals, Hjørring, Løkken-Vrå og Sindal kommuner	67.816
Jammerbugt Kommune	Brovst, Fjerritslev, Pandrup og Aabybro kommuner	38.884
Læsø Kommune	Læsø Kommune	2.145
Mariagerfjord Kommune*	Arden, Hadsund, Hobro og Mariager (ekskl. Havndal) kommuner	42.001
Morsø Kommune	Morsø Kommune	22.479
Rebild Kommune*	Nørager, Skørping og Støvring kommuner	28.457
Thisted Kommune	Hanstholm, Sydthy og Thisted kommuner	46.158
Vesthimmerlands Kommune*	Aalestrup, Farsø, Løgstør og Aars kommuner	37.593
Aalborg Kommune	Hals, Nibe, Sejflod, Aalborg kommuner	192.353

